

M E S E Č N I L I S T O

O B Č I N E Š O Š T A N J

APRIL

PRILOGA
LIST - KULTURA

25 LET LISTA
str. 4

ZAKLJUČEK DEL NA TRGU
BRATOV MRAVLJAKOV
PRED ROKOM
str. 14

GUTENBUHEL
str. 20

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Poštnina
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

LETO XXIV
ŠT. 4
29. APRIL 2020
3€

NAMESTO UVODNIKA

Maske so padle

O boleznih koronavirus (SARS-CoV-2) vemo že vse ali morda še skoraj nič. Živimo in umiramo s to epidemijo, ki je v treh, morda štirih mesecih obšla in zaslužila ves planet Zemljo in vse človeške rase. O tem se še znanost ne zna in se ne izraža v dokončnih formulacijah, vse doktrine pojavnosti in boja zoper pogubni virus so za zdaj ena sama agonija človeštva.

A na tako globalni ravni se mi ne moremo, nismo poklicani, ne znamo izražati. To bomo prepustili drugim, vseobsegajočim medijem, ki so na račun te apokalipse skoraj umrli, no, živijo večinsko prav od te teme in svetovne pandemije. Mi bi se na simbolni ravni, da ne ignoriramo pojava te hude in nadležne, ogrožujoče in nesmiselne bolezni stoletja le dotaknili pojma maske. Poleg doslej izven operacijskih dvoran in infektivnih oddelkov zdravstvenih ustanov ter raziskovalnih inštitutov, sterilne higijene, so nujno potrebni in za zdaj skoraj edini koristni ukrepi – še fizična zaščita, vedenje, distanciranje od drugih in uporaba zaščitnih mask za zaščito dihal. In kako doživljamo »maskomanijo« pri nas v deželi in domačem okolju? No, najprej mask ni bilo, zdaj, po mesecu, dveh pa bomo postali obrtna delavnica Evrope z butično proizvodnjo mask, mask rešitve, mask skrivanja in zamaskiranih Slovencev, ki smo kljub prvemu strahu o epidemiji koronavirusa, ki je zajel Kitajsko, iz varne razdalje še kar zehali tja v nebo, misleč, da je to daleč, da se to nas ne bo dotaknilo. No, žal se nas je in to še kako, ko je v sosednjo deželo, prijateljsko Italijo usekal neizprosni virus, ki ni nedolžna in zoprna influenza, ampak je »kazenbožja« in je smrtonosni sev za najbolj ranljive skupine prebivalcev tega planeta, predvsem starejše in imunsko manj odporne bolnike. In udaril je blizu, pljusnil čez mejo, no, čez vse meje in postal naša realnost in streznitev. Preden so prvo-poklicani politiki in zdravstveni ljubji sploh ugotovili, da nimamo mask, je bilo veliko sprenevedanja, kaj kmalu tudi podtikanja in spotikanja na doktrini obrambe, zaščite, zdravstva, zdravljenja, so se pri nas pojavili novi razsevki, pa žarišča in nova »odskočišča« za SARS-CoV-2. In začel se je boj, globoka saga, drama. Epidemija, pandemija in bolezen, ki s trpljenjem in psihozo ogroža ljudi, tudi nas vse, a še najbolj obolele, starejše, neodporne, ranljive skupine. In ko jim ni mogla učinkovito pomagati vsa naša zdravstvena stroka, ko so je kriza poglobila, smo doumeli, da gre tokrat zares in da se tudi »mi« temu ne bomo, ne moremo izogniti. Lahko pa, morda, kaj storimo, da bi jo odnesli kot disciplinirani (a res?!), odločni in redoljubni Slovenci, s podporo vsega zdravstva in kriznega vedenja struktur naše samozaščite in oblastnega sistema! A je menda še najbolj pomembno, to smo

doumeli zelo pozno, vedenje posameznikov, družin in organiziranost družbe. Saj, če bi nas doletela usoda kot Italijo, Španijo, tudi kontinente onkraj velike luže, bi se znašli v hudi družbeni kataklizmi. Če so napovedi prave, se morda ob streznitvi in ob ubogljivosti izvajanja ukrepov državnih oblasti nam ne zgodi najhujše, se morda le izognemo katastrofi največjih razsežnosti, je viselo in še ni zamrlo žuganje z najvišjih oblastnih pozicij. A je težko, hudo je in za mnoge je bilo že najhujše, epidemijo so zaznamovale pretnje s smrtnimi izidi, veliko je, predvsem tretje in četrte generacije, za posledicami koronavirusa in kombinacij drugih kroničnih obolenj tudi že smrtnih primerov. Ko poseže smrt v družino, v bližnje socialno okolje, je zares težko. Zdaj, ko so najprej padle maske o maskah in zaščitni opremi, ki jih ni bilo, okrog njih velika fama in nategovanje, smo se v Sloveniji kameleonsko preobrazili in pričeli maske izdelovati tudi sami. Podjetniki, obrtniki, društva, celo številni prostovoljci, maske in zaščitna sredstva s certifikati in brez njih. Iz ene vrste stihije, je nastala t. i. obrambna mrzlica, ki pa ima zagotovo pomenljiv učinek. Že kmalu bo mask dovolj, upamo, da ne bo zmanjkalo volje, da sledimo navodilom in zahtevam po ukrepanju ter vedenju za zmanjšanje prenosa virusa. Najbrž pa ne bo dovolj vsega drugega, da bi jo odnesli brez hudih psiho-socialnih ukrepov, brez pričakovanega in napovedanega ekonomskega poloma, brez vseobsegajoče recesije v gospodarsko-bančnem sistemu. Smo tega res že vajeni, jo bomo odnesli bolje kot pred desetletjem, ko smo se prvič soočali o epidemiji izgubljanja dostojanstva in realnosti, da so jo še najmanj skupili tisti odgovorni ljudje na najvišjih položajih, ki so finančni zlom zakrivali? Žal vedno pade najprej in najbolj po plečih malih ljudi, nič krivih otrok, delavcev in starostnikov. Kot pravijo, ko preboliš koronavirus, postaneš imun za vse življenje. No, če ga in ko ga preživiš. Če temu sledijo še neslutene hude težave ekonomskega in socialnega preživetja, padec standarda, »zdravljenje« zdravstva, konsolidacija politike (kaj

JOŽE MIKLAVC

to je v naših razmerah?!) in človekove kulture. Če je mask torej dovolj, če smo ozdravljeni naše indolentnosti do tega hudega zdravstvenega pojava, če je morda na obzoru spoznanje tudi že zdravilo za vzročnost bolezni, pa neremo mimo spoznanj, da se bo na tem planetu, v naši dolini in našem kraju marsikaj korenito spremenilo. In ne, kot je odlaganje zavez za zmanjševanje vpliva na podnebne spremembe, ta pandemija bo temeljito obračunala tudi s škodljivimi družbenimi ureditvami, z nenasitnim kapitalom, ki je ponižal ljudi, delavstvo, zdravstvo in kulturo do neprepoznavnosti. To je nujnost, ki nima časa čakati na boljše čase.

Foto Marija Miklavc

KAZALO

Namesto uvodnika	2
25 let Lista	4
Naša občina	13
Iz zgodovine	18
Gutenbuchel	20
Dogodki in ljudje	22
Naša društva	25
Cerkev	25
Listno ogledalo	26
Razvedrilo	27
Fotoanekdota 2020	28
Hudomušnica	28

NAROČILNICA

Naročam revijo List do pisnega preklica

Ime in priimek

Naslov (ulica in kraj)

E-naslov ali telefon

Podpis

Naročilnico pošljite po navadni pošti na naslov: Zavod za kulturo Šoštanj, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj ali na e-naslov: list.revija@gmail.com.

Cena letne naročnine (11 števil) je 20 EUR, cena posamezne številke pa 3 EUR.

List

REVIJA ZA KULTURNA
IN DRUGA VPRAŠANJA
OBČINE ŠOŠTANJ IN ŠIRŠE

Izdaja

Zavod za kulturo Šoštanj,
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj,
zanj Kajetan Čop, direktor.
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Jože Volk

Vodenje redakcije

mag. Milojka B. Komprij

Jezikovni pregled

Jože Volk

Oblikovanje, prelom strani

Media Center, Marko Gorjup s. p.

Tisk

Grafika Gracer d. o. o.

Naklada

600 izvodov

Kritične pripombe na vsebino ali obliko
Lista bodo dosegle svoj namen
le, če jih boste posredovali s kratkim
sporočilom na e-naslov
list.revija@gmail.com.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 5/2020 pošljete najkasneje
do 15. maja 2020 na elektronski
naslov list.revija@gmail.com.

Foto naslovnice (Sveti Križ pri Belih Vodah) –
Dejan Tonkli

List je naprodaj v Trafiki
3dva na Trgu bratov
Mravljakov, Šoštanj.

25 LET LISTA

Vse najboljše za četrto stoletje, List

Aprila leta 1995 je izšla prva številka Lista. Za mlado, ponovno nastalo Občino Šoštanj je bilo oboje izjemnega pomena. Občina in hkrati lastno glasilo. Prvi župan dr. Bogdan Menih je bil projektu več kot naklonjen, tudi naslednji župan Milan Kopačar in sedanji Darko Menih sta podprla izhajanje lokalnega medija.

Kot prvi odgovorni urednik se je podpisal Peter Rezman. V nagovoru, kjer je sicer podpisano Uredništvo je med drugim zapisano tudi: Povsem možno pa je,

da lahko naš časopisni projekt zaradi objektivnih razlogov tudi docela in kaj kmalu propade. To pa je bolj kot od ustvarjalcev časopisa odvisno od vas, bralcev, predvidoma v pretežni meri občanov občine Šoštanj. Zato naše vabilo za sodelovanje ni zgolj oguljena fraza uredništva, pač pa resen poziv vsem aktivnim društvom, skupinam, organizacijam in posameznikom, ki delujejo v naši občini, da spodbudijo k sodelovanju vse zainteresirane in nam pošljejo v objavo poročila o svojem delovanju, vsebinske predloge itd. Kot veste, spoštovani bralci, List še vedno obstaja in resnično lahko obstaja samo zaradi vas. Za vas sem tudi listala List, številko 4 (v letu 2015 se je zaradi štirinajst dnevnika ta koncept porušil) na vsakih pet let. Če bi lahko, bi izbrala prav vse vsebine! Kako lep je pogled nazaj, kako bogati smo ljudje,

MILOJKA B. KOMPREJ

kako dejavni, kako inovativni! In v kako lepem kraju živimo. Kako se je kraj v teh 25 letih razvijal, rasel pa tudi kdaj pa kdaj stagniral, stopil nazaj. In kako se nekatere stvari v teh 25 letih niso spremenile oziroma se ponavljajo. Zanimivo! Iskreno vam priporočam, prelistajte List od prve številke dalje, dostopen je na Osrednji knjižnici Celje pod Prosto dostopnimi zbirkami. Na [https://www.knjznicna-celje.si/e-knjznicna/prosto-dostopne-e-zbirke](https://www.knjzница-celje.si/e-knjznicna/prosto-dostopne-e-zbirke) Tam poiščite možnost dLib in vpišite v iskalno okence »List«. Za pokušino in ob 25-letnici pa nekaj (skoraj) ključnih člankov, kakor so bili objavljeni v aprilu ob petdeset, petnajst in dvajset letnici Lista. Z nekoli-ko skrajšanim tekstom.

14. april 1995
Leto 1, št. 1, str. 4

Trg in promet

Zapiranje in odpiranje prometa na Trgu bratov Mravljakov v Šoštanju

Avtor: Edi Vučina

Zadnji dogodki v zvezi z urejanjem prometa skozi Trg bratov Mravljakov v Šoštanju si zaslužijo svoj komentar, ne glede na to, da so se reakcije že umirile.

Župan Občine Šoštanj je z začasno uredbo (objavljena je v prilogi časopisa; Uradni list št. 1/95) prekinil niz nezakonitih posegov v prometno ureditev trga. Nezakonito v tem primeru pomeni, da za vgradnjo kovinskih cevi, namestitve korit in spremembo prometnega režima v križišču ni pravne podlage v sklepih ali odlokih prejšnje lokalne oblasti (občine Velenje). Začasno uredbo o prometni ureditvi gre razumeti tudi kot reakcijo na poziv Sveta občine s prve seje (v decembru 1994), da se naj na takrat še na pol odprtem trgu vzpostavi zakonito stanje. Nato je nekdo spet postavil korita – brez ustreznih sklepov oz. dovoljenj.

Da bi prišli do vzrokov današnjih zapletov, ki jih poskuša začasna uredba reševati, je treba pogled usmeriti nazaj v leto 1990, ko se je potrjeval UREDITVENI NAČRT ŠOŠTANJA (odlok objavljen v Ur. vesniku občine Velenje, št. 7/90).

Obsežen načrt ureditve starega dela Šoštanja, pri katerem sem kot arhitekt, ki je diplomiral prav iz ureditve tega trga, sam sodeloval, namreč predvideva posebno ureditev trga brez motornega prometa. Sestavni del istega ureditvenega načrta pa je tudi etapnost izvajanja oz. vrstni red posegov predvidenih ureditev (glej 16. člen odloka o UN Šoštanj in s tem v zvezi grafično prilogo št. 21).

Prav v tem pa se skriva jedro problema, ki se danes preko izjav v lokalnem časopisu poskuša banalizirati na nivo lokalnih političnih nasprotij v stilu »mi gradimo, oni rušijo«. Treba je vedeti, da je v ureditvenem načrtu predvidenih sedemnajst (17) etap, od katerih je kot zadnja (sedemnajsta) predvidena ureditev Trga bratov Mravljakov s postavitvijo stalne (kipa) sv. Marije.

Seveda so za zaprtje trga potrebni določeni predpogoji, ki pa niso zgolj izvedba parkirnih mest na področju Tovarne usnja Vrhnika (prej TUŠ), ampak tudi ureditev lokalov v pritličjih posameznih stavb, izgradnja novih stanovanj, predvsem pa prenova celotne infrastrukture (kanalizacija, vodovod, toplovod, elektrika, telefon, CATV ...). Šele gostota lokalov in stanovanj skupaj s prometom (v najširšem pomenu besede) je predpogoj za zaprtje trga. Če se trg zapre predčasno, do izpolnitve teh predpogojev sploh ne more priti, saj nam po neusmiljenih ekonomskih pravilih začne kapital bežati drugam – na prometno dostopnejše lokacije (...)

14. april 1995
Leto 1, št. 1, str. 2

Leva stran

Avtor: Peter Rezman

O Šoštanju in občini Šoštanj se ponovno govori vse tja do bele Ljubljane. Tokrat ne zgolj kot o kraju, ki je obsojen na smrt zaradi odkopavanja premoga ali zastrupljanja z žveplom, ampak kot o kraju, skozi katerega je zapihal svež veter in razgalil marsikateri osušen grm ter zamajal prenekatero trhlo drevo.

Poleg političnega zasuka na desno se v našem okolju dogajajo tudi druge pomembne stvari. V mislih imam uspešen pričetek delovanja čistilne naprave na IV. bloku šoštanjske termoelektrarne. Mimo tega pač ne moremo. Seme, ki je bilo zasejano 8. novembra 1987 v Zavodnjah, je resno vzkliko. Pred nami pa je še ena bitka, in sicer za čistilno napravo na TEŠ-evi petici, za kar bodo morali biti prebivalci naše doline še enkrat složni, vztrajni, sitni in preteči. O tem bo seveda še tekla beseda in prav nobena ne bo odveč.

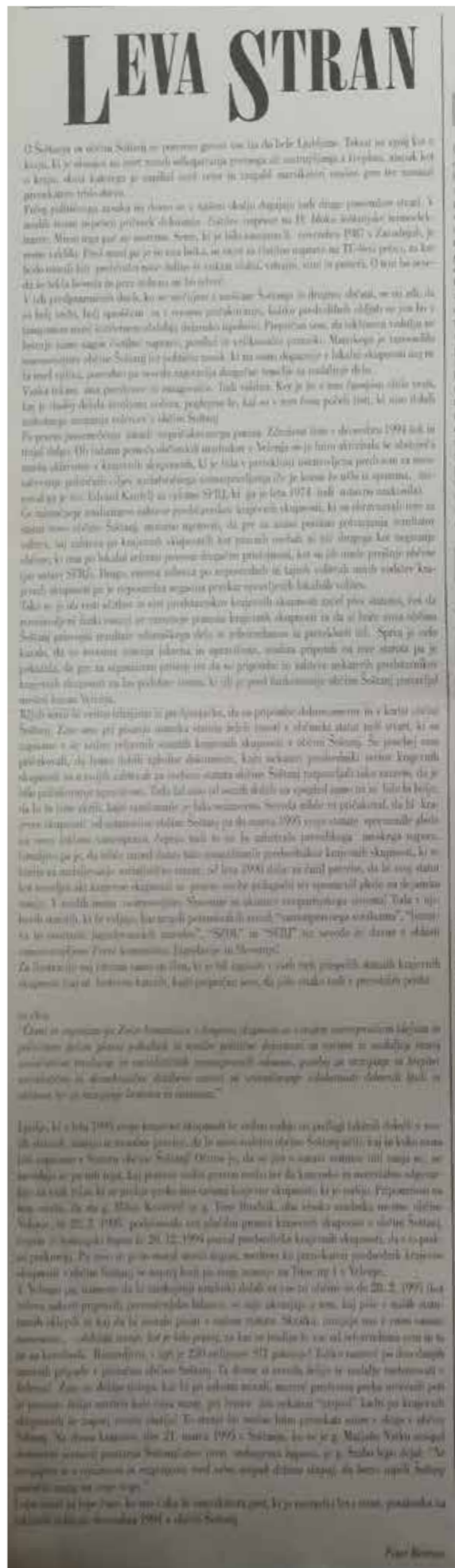
V teh predprazničnih dneh, ko se srečujem z meščani Šoštanja in drugimi občani, se mi zdi, da so bolj vedri, bolj sproščeni in v resnem pričakovanju, koliko predvolilnih občub se jim bo v (zaupanem nam) štiriletnem obdobju dejansko izpolnilo. Prepričan sem, da takšnemu vzdušju ne botruje samo zagon čistilne naprave, pomlad in velikončni prazniki. Marsikoga je razveselila osamosvojitve občine Šoštanj ter politični zasuk, ki na samo dogajanje v lokalni skupnosti naj ne bi imel vpliva, posredno pa seveda zagotavlja drugačne temelje za nadaljnje delo.

Vsaka tekma ima poražence in zmagovalce. Tudi volilna. Ker je že v tem časopisu obilo vesti, kaj je doslej delala izvoljena večina, pogledjmo še, kaj so v tem času počeli tisti, ki niso dobili zadostnega zaupanja volivcev v občini Šoštanj. (...)

(...) Kljub temu še vedno izhajamo iz predpostavke, da so pripombe dobronamerne in v korist občini Šoštanj. Zato smo pri pisanju osnutka statuta želeli vnesti v občinski statut tudi stvari, ki so zapisane v še vedno veljavnih statutih krajevnih skupnosti v občini Šoštanj. Še posebej smo pričakovali, da bomo dobili zgleadne dokumente, kajti nekateri predsedniki svetov krajevnih skupnosti so o svojih zahtevah za vsebino statuta občine Šoštanj razpravljali tako zavzeto, da je bilo pričakovanje upravičeno. Toda žal smo od osmih dobili na vpogled samo tri in bilo bi bolje, da bi še tiste skrili, kajti razočaranje je bilo neizmerno. Seveda nihče ni pričakoval, da bi krajevne skupnosti od ustanovitve občine Šoštanj pa do marca 1995 svoje statute spremenile glede na novo lokalno samoupravo, čeprav tudi to ne bi zahtevalo prevelikega umskega napora. Grozljivo pa je, da nihče izmed danes tako angažiranih predsednikov krajevnih skupnosti, ki se borijo za nadaljevanje socialistične mreže, od leta 1990 dalje ni čutil potrebe, da bi svoj statut kot temeljni akt krajevne skupnosti in pravne osebe prilagodil ter spremenil glede na dejansko stanje. V mislih imam osamosvojitve Slovenije in ukinitve enopartijskega sistema! Toda v njihovih statutih, ki še veljajo, kar mrgoli peterokrakih zvezd, »samoupravne socializma«, »bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov«, »SZDL« in »SFRJ« ter seveda že davno z oblasti samosestojljive Zveze komunistov Jugoslavije in Slovenije! (...)

V Velenju pa, namesto da bi tamkajšnji uradniki delali za vse tri občine in do 28. 2. 1995 (kot veleval zakon) pripravili premoženjsko bilanco, se raje ukvarjajo s tem, kaj piše v naših statutarnih sklepih in kaj da bi moralo pisati v našem statutu. Skratka, utrujajo nas z enim samim namenom ... – obdržati stanje, kot je bilo poprej, za kar se trudijo že vse od referendumu sem in tja do karsibodi. Razumljivo, v igri je 230 milijonov SIT gotovine! Toliko namreč po dosedanjih razrezih pripade v proračun občine Šoštanj. Ta denar si seveda želijo še nadalje nadzorovati v Velenju! Zato ne delajo tistega, kar bi po zakonu morali, marveč predvsem preko utečenih poti in povezav želijo zavrteti kolo časa nazaj, pri čemer jim nekateri »utrjeniki« kadri po krajevnih skupnostih še naprej zvesto služijo! To stanje bo možno hitro presekati samo s slovo v občini Šoštanj. Na zboru krajanov, dne 21. marca 1995 v Šoštanju, ko se je g. Matjažu Natku sesipal domnevni scenarij puntanja Šoštanjčanov proti sedanjemu županu, je g. Szabo lepo dejal: »Ne utrujajmo se s cinizmom in razprtijami med sabo, ampak držimo skupaj, da bomo uspeli Šoštanj postaviti nazaj na svoje noge.«

Lepa misel za lepe čase, ko nas čaka še marsikatera past, ki jo nastavlja leva stran, poraženka na lokalnih volitvah decembra 1994 v občini Šoštanj.

20. april 2000
Leto 6, št. 4, str. 8

Likovni svet otrok v novem tisočletju

Avtor: Milojka B. Komprej

Ornament v risbi, sliki, kipu

Slovesnost ob otvoritvi vseslovenske razstave Likovni svet otrok, 32. po vrsti, je bila 15. aprila v Kulturnem domu. Razstavo prireja OŠ KDK pod pokroviteljstvom Občine Šoštanj, revije PIL in Ministrstva za šolstvo. Prireditve se je udeležil tudi dr. Pavle Zgaga, minister za šolstvo in šport, ki je izrazil pomembnost in veličino te zamisli, ki jo je leta 1969 prvič izvedel ravnatelj Karel Kordeš ob pomoči učiteljice Majde Lesničar. Z nemalo ponosa sta goste nagovorila ravnatelj OŠ KDK prof. Darko Menih ter župan Milan Kopušar. V programu so sodelovali učenci OŠ KDK ter učenci Glasbene šole Velenje, oddelka v Šoštanju. Razpisana tema za 32. razstavo je bila okrasek in ornament v risbi, sliki in kiparski tehniki. Natečaja se je udeležilo kar 88 šol in poslalo preko 2000 del, od katerih je posebna komisija, ki ji je predsedoval akademski slikar in grafik Marjan Prevodnik, izbrala 449 del. (...) Za razstave je Osnovna

šola Karla Destovnika Kajuha že prejela najvišje slovensko priznanje na področju vzgoje in izobraževanja – Žagarjevo priznanje, kar nekajkrat pa so bila dela z razstav na ogled v Cankarjevem domu, na Gospodarskem razstavišču, Jakopičevi galeriji v Ljubljani, Mariboru in še kje. Ravnatelj Darko Menih se zaveda odgovornosti in pomembnosti, ki ju šola prevzema z organizacijo te državne kulturne prireditve in njene odmevnosti v širšem prostoru.

20. april 2000
Leto 6, št. 4, str. 8

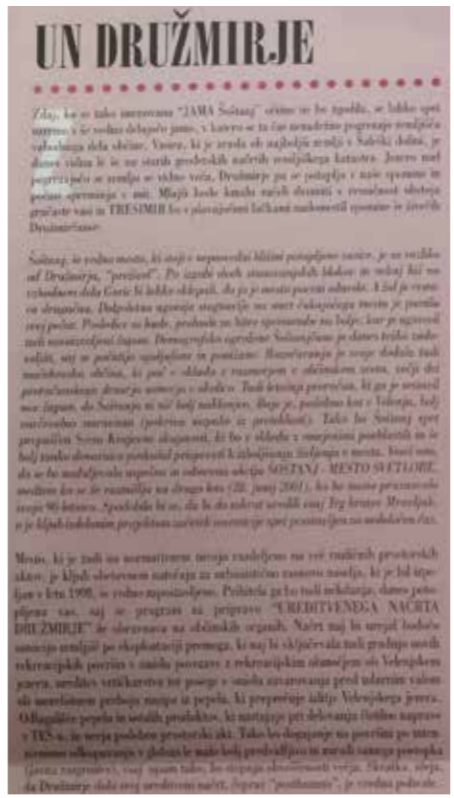
UN Družmirje

Avtor: Edi Vučina

Zdaj, ko se tako imenovana »JAMA Šoštanj« očitno ne bo zgodila, se lahko spet ozremo v še vedno delujočo jamo, v katero se ta čas nezadržno pogrezajo zemljišča vzhodnega dela občine. Vasica, ki je zrasla ob najboljši zemlji v Šaleški dolini, je danes vidna le še na starih geodetskih načrtih zemljiškega katastra. Jezero nad pogrezajočo se zemljo se vidno veča, Družmirje pa se potaplja v naše spomine in počasi spreminja v mit. Mlajši bodo kmalu začeli dvomiti v resničnost obstoja gručaste vasi in TRESIMIR s plavajočimi lučkami nadomestil spomine še živečih Družmirčanov. Šoštanj, še vedno mesto, ki stoji v neposredni bližini potopljene vasice, je za razliko od Družmirja, »preživel«. Po izgubi dveh stanovanjskih blokov in nekaj hiš na vzhodnem delu Goric bi lahko sklepali, da jo je mesto poceni odneslo. A žal je resnica drugačna. Dolgoletna agonija stagnacije na smrt čakajočega mesta je pustila svoj pečat. Posledice so hude, prehude za hitre spremembe na bolje, kar je ugotovil tudi novozvoljeni župan. Demografsko ogrožene Šoštanjčane je danes težko zadovoljiti, saj se počutijo ogoljufane in ponižane. Razočaranju je svoje dodala tudi mačehovska občina, ki pač v skladu z razmerjem v občinskem svetu, večji del proračunskega denarja usmerja v okolico. Tudi letošnji proračun, ki ga je sestavil nov župan, do Šoštanja ni nič bolj naklonjen. Baje je, podobno kot v Velenju, bolj varčevalno naravnani (pokriva napake iz preteklosti). Tako bo Šoštanj spet prepuščen Svetu Krajevne skupnosti, ki bo v skladu z omejenimi pooblastili in še bolj tanko denarnico poskušal prispevati k izboljšanju življenja v mestu. Vesel sem, da se bo nadaljevala uspešna in odmevna akcija ŠOŠTANJ – MESTO SVETLOBE, medtem ko se že razmišlja na drugo leto (28. junij 2001), ko bo mesto praznovalo svojo 90-letnico. Spodobilo bi se, da bi do takrat uredili vsaj Trg bratov Mravljakov, a je kljub izdelanim projektom začetek investicije spet prestavljen za nedoločen čas.

Mesto, ki je tudi na normativnem nivoju razdeljeno na več različnih prostorskih aktov, je kljub obetavnemu natečaju za urbanistično zasnovano naselja, ki je bil izpeljan v letu 1998, še vedno zapostavljeno. Prihite-la ga bo tudi nekdanja, danes potopljena vas, saj se program za pripravo »UREĐITVENEGA NAČRTA DRUŽMIRJE« že obravnava na občinskih organih. Načrt naj bi urejal bodočo sanacijo zemljišč po eksploataciji premoga, ki naj bi vključevala tudi gradnjo novih rekreacijskih površin v smislu povezave z rekreacijskim območjem ob Velenjskem jezeru, ureditev vrtičkarstva ter posege v smislu zavarovanja pred udarnim valom ob morebitnem preboju nasipa iz pepela, ki preprečuje izlitje Velenjskega jezera. Odlagališče pepela in ostalih produktov, ki nastajajo pri delovanju čistilne naprave v TEŠ-u, že ureja podoben prostorski akt. Tako bo

dogajanje na površini po intenzivnem odkopavanju v globini le malo bolj predvidljivo in zaradi samega postopka (javna razgrnitev), vsaj upam tako, bo stopnja obveščenosti večja. Skratka, ideja, da Družmirje dobi svoj ureditveni načrt, čeprav »posthumno«, je vredna pohvale. (...) Kakor koli že, dejstvo, da z odkopavanjem pod Metlečami ne bo nič, bistveno spreminja izhodišče za urbanistično urejanje mesta, zato mesto nujno potrebuje nov URBANISTIČNI NAČRT, ki bo končno obravnaval Šoštanj kot celoto. To sem sicer zapisal in povedal že večkrat, tako da je, upam, zdaj že jasno tudi tistim, ki vodijo našo občino. Problem je v tem, da se zadnjih pet let ni zgodilo nič konkretnega, da bi se približali takemu načrtu, čeprav se zato, gledano relativno, ne potrebuje veliko denarja. Potrebuje pa še nekaj znanja, organizacijskih sposobnosti in volje. (...)

28. april 2005
Leto 11, št. 4, str. 10

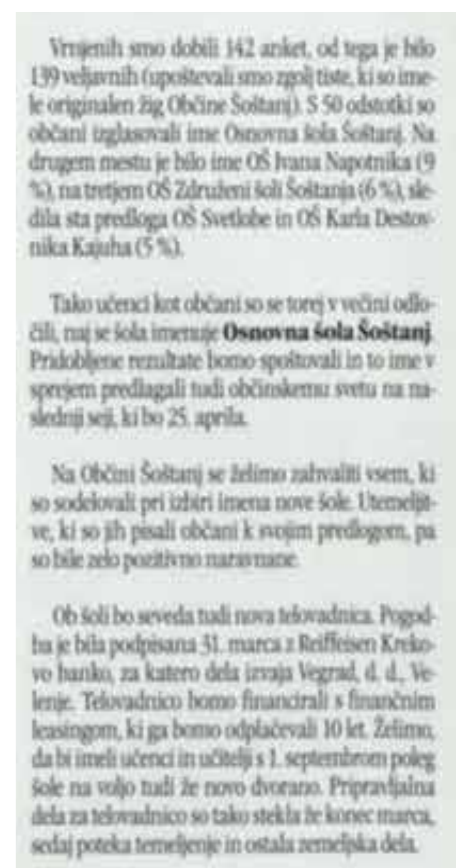
Osnovna šola bo Osnovna šola Šoštanj

Avtor: Edi Vučina

Nova osnovna šola v Šoštanju je že zgrajena in tudi opremljena, v sredo bo na šoli opravljen tudi tehnični pregled.

Na Občini Šoštanj smo se odločili, da k izbiri imena nove šole privabimo najširši krog ljudi. Izhajali smo iz dejstva, da bo šola nova, zato smo želeli, da bi bilo takšno tudi ime; novo torej, ne po kateri izmed obeh sedanjih šol. To je bilo nujno tudi zato, da se izognemo favoriziranju katere od obeh sedanjih šol. Pri tem smo naleteli na kritike nekaterih, ki so to razumeli kot našo željo po brisanju preteklosti in nespoštovanju do Karla Destovnika - Kajuha. Radi bi poudarili, da temu seveda ni tako. Zavedamo se pomena njegovega dela in ustvarjanja, ponosni smo, da je bil Šoštanjčan, zato nikakor ne bomo dovolili, da bi šlo njegovo ime v pozabo. Z dvema izdajama njegovih pesmi (eno ekskluzivno, vezano v usnje, in eno broširano) smo v lanskem letu počastili tudi 60. obletnico njegove smrti. Njegovo ime pa nosi tudi zgledno urejen park v središču mesta.

Naj na kratko torej opišemo, kakšen je bil postopek izbire imena. Začeli smo pri otrocih na obeh sedanjih osnovnih šolah, ki so predlagali imena

28. april 2005
Leto 11, št. 4, str. 19

Informacije v prostoru

Avtor: Edi Vučina

(...) Tudi danes ni opaziti vneme, da bi naša občina čim prej prišla do novih prostorskih aktov, kot so Strategija prostorskega razvoja občine, ki naj bi podala dolgoročne usmeritve naše občine in prostorski red občine, ki bi končno enotno za celo občino postavil pravila rabe omejenega občinskega prostora. Zdi se, da večini občin kar odgovarja kalna voda obstoječega sistema, kjer je več prostora za politično presojanje vsakega prosilca posebej. Če na občino pogledamo v luči interesa posameznega župana, je mogoče to tudi razumeti. A se mi vseeno ne zdi prav, da nekateri župani

ves mandat porabijo le za razmišljanje, kako bodo dobili naslednje volitve. Da župani potem raje zaposlijo ljudi za stike z javnostjo kot pa strokovnjake, ki bi znali poiskati razvojne možnosti občine in jo potem v pravi smeri razvijati, je le logična posledica takega odnosa. Ne vem, mogoče bi pa načrtovanje bodočih posegov v srednje veliki občini, kot je naša, morale prevzeti še manjše enote, recimo krajevne skupnosti. Vem, da se v okviru svetov KS veliko bolj konkretno pogovarjamo, kaj v našem kraju ni v redu in kaj bi si želeli v bodoče. Zato imajo Sveti KS tudi bolj jasno predstavlo, kaj, kje in kako bi gradili bodoče objekte. Slabost KS pa je v operativni sposobnosti izvedbe posamezne ideje. Zaradi toge delitve pristojnosti med KS in občino se potem le malo idej lahko uresniči, brez da to izpelje za to plačana občinska uprava. Pa smo spet tam, kjer interesi posamezne KS nasedajo, bodisi zaradi drugačnih interesov župana, ali pa zaradi pomanjkanja volje oz. ljudi, ki bi to znali strokovno izpeljati. Časi prostovoljnih »ho-ruk« akcij

so namreč minili, ravnanje z javnimi financami pa tudi ni več »hec«, kar po obisku računskega sodišča spoznavajo tudi na občini. Svet KS Šoštanj ima kot mestna KS še posebej težko nalogo, saj se interesi pogosto prekrivajo z interesi celotne občine. Rešitev kakšnega krajevnega problema večinoma predstavlja tudi rešitev za vse, ki tako ali drugače zaidejo v naše mesto. Projekt »mesto svetlobe« s pleskanjem pročelij mestnih objektov je bil prvenstveno namenjen dvigu optimizma ljudi, ki v Šoštanju prebivajo, še večji učinek pa je očitno imel na tiste, ki mesto obišejo le občasno. Šoštanjčani se namreč zavedamo, da je polepšana zunanost smiselna le, če se bo začela tudi prenova »notranjosti«. Pri resnični prenovi mesta in odpravljanju naj večjih problemov pa opravičeno pričakujemo aktivno vlogo celotne občine oz. njenega vodstva. Za dokaz, da v KS mislimo resno, smo že pripravili načrte, kako bi prenovili glavni upravni trg v našem mestu, Trg svobode, ki bi z novo podobo služil vsem.

Toplota spomladanskega sonca nas vsako leto kliče ven, v naravo, na vrt. Nekatere spodbuja k snovanju prvomajskega dopusta, druge pa kliče k delu, morebiti k popravilu dotrajane hiše ali pa zgolj k spomladanskemu čiščenju okolice. Na okencih upravne enote je spet zaznati vrste sezonskih gradbenih delavcev, ki so v našo deželo prišli ponujati svoje močne roke.

Gradi se tudi v naši občini. Že res, da si hiš ne gradijo več vsi, kot je to bilo v razvali v času pretirano ugodnih posojil hitvega režima. Res pa je tudi, da so nekateri začeli graditi po več hiš narazkrat. Kar dolgo je bilo treba čakati, da so si posamezniki nabrali dovolj kapitala, da ga lahko vložijo v gradnjo novih objektov, ki jih takoj pogreba novih stanovanj lažni trg. Z zasledno gradnjo novih bivalnih objektov se tako razmnožuje posameznik, ki ga je povzročila odsotnost gradnje stanovanj z javnim denarjem. Predvidevam, da obstajajo razlogi, zakaj naša občina v celotnem desetletju svojega obstoja ni sama zgradila novih stanovanjskih objektov (je le kupovala stanovanja na trgu). Tudi na vprašanje, zakaj vsaj s komunalnim urejanjem ni omogočila bolj organizirane oblike stanovanjske gradnje, bi najbrž odgovorni znali odgovoriti. Ali pač ne?

Na odsotnost aktivne občinske politike na področju urejanja prostora bi lahko sklepali tudi iz pretirane uslužnosti do nekaterih akterjev v prostoru, ki se odraža skriti pogosto prilagajanje občinskih odločitev določeni investiciji, kadar so le ti želeli zgraditi nekaj, kar do takrat ni bilo zapisan v večjarnih prostorskih aktih. Je potem čudno, da so prostorski akti večkrat razumljeni le kot birokratska ovira pri dokazovanju, kdo ima dovolj političnega vpliva in kdo ne?

Tudi danes ni opaziti vneme, da bi naša občina čim prej prišla do novih prostorskih aktov, kot so Strategija prostorskega razvoja občine, ki naj bi podala dolgoročne usmeritve naše občine in prostorski red občine, ki bi končno enotno za celo občino postavil pravila rabe omejenega občinskega

prostora. Žali se, da večini občin kar odgovarja kalna voda obstoječega sistema, kjer je več prostora za politično presojanje vsakega prosilca posebej. Če na občino pogledamo v luči interesa posameznega župana, je mogoče to tudi razumeti. A se mi vseeno ne zdi prav, da nekateri župani ves mandat porabijo le za razmišljanje, kako bodo dobili naslednje volitve. Da župani potem raje zaposlijo ljudi za stike z javnostjo, kot pa strokovnjake, ki bi znali poiskati razvojne možnosti občine in jo potem v pravi smeri razvijati, je le logična posledica takega odnosa.

Ne vem, mogoče bi pa načrtovanje bodočih posegov v srednje veliki občini, kot je naša, morale prevzeti še manjše enote, recimo krajevne skupnosti. Vem, da se v okviru svetov KS veliko bolj konkretno pogovarjamo, kaj v našem kraju ni v redu in kaj bi si želeli v bodoče. Zato imajo Sveti KS tudi bolj jasno predstavlo, kaj, kje in kako bi gradili bodoče objekte. Slabost KS pa je v operativni sposobnosti izvedbe posamezne ideje. Zaradi toge delitve pristojnosti med KS in občino se potem le malo idej lahko uresniči, brez da to izpelje za to plačana občinska uprava. Pa smo spet tam, kjer interesi posamezne KS nasedajo, bodisi zaradi drugačnih interesov župana, ali pa zaradi pomanjkanja volje oz. ljudi, ki bi to znali strokovno izpeljati. Časi prostovoljnih »ho-ruk« akcij so namreč minili, ravnanje z javnimi financami pa tudi ni več »hec«, kar po obisku računskega sodišča spoznavajo tudi na občini.

Svet KS Šoštanj ima kot mestna KS še posebej težko nalogo, saj se interesi pogosto prekrivajo z interesi celotne občine. Rešitev kakšnega krajevnega problema večinoma predstavlja tudi rešitev za vse, ki tako ali drugače zaidejo v naše mesto. Projekt »mesto svetlobe« s pleskanjem pročelij mestnih objektov je bil prvenstveno namenjen dvigu optimizma ljudi, ki v Šoštanju prebivajo, še večji učinek pa je očitno imel na tiste, ki mesto obišejo le občasno. Šoštanjčani se namreč zavedamo, da je polepšana zunanost smiselna le, če se bo začela tudi prenova »notranjosti«. Pri resnični prenovi mesta in odpravljanju največjih problemov pa opravičeno pričakujemo aktivno vlogo celotne občine oz. njenega vodstva.

Za dokaz, da v KS mislimo resno, smo že pripravili načrte, kako bi prenovili glavni upravni trg v našem mestu, Trg svobode, ki bi z novo podobo služil vsem. Urejanje javne površine, kot je mestni trg, je namreč že samo po sebi zagotovilo, da bo (javni) proračunski denar porabljen pravično. Arhitekturna zasnova preurejenega trga je že bila predstavljena v LIST-u, pravkar pa se v večinski galeriji končuje arhitekturna razstava z naslovom »V PREDALU IN V PROSTORU«, kjer ponotni antorji prav tako razstavljajo omenjeno rešitev. Načrti so zasnekrat še »v predalu«. Lepo bi bilo, da bi si prenočeni trg lahko vsi ogledali tudi »v prostoru«, z obiskom v Šoštanju, kaj ne?

2004 April List 19

30. april 2010
Leto 17, št. 4, str. 4

Zaključena gradnja objekta REKS Ravne

Avtor: Tjaša Rehar

Gradnja Rekreativno kulturnega središča (REKS) Ravne je zaključena.

V sredo, 31. marca, smo na objektu skupaj z izvajalci, odgovornim projektantom in strokovnim nadzorom opravili interni kvalitetni pregled, ki ni pokazal bistvenih pomanjkljivosti.

V zadnjih mesecih so izvajalci dokončno uredili okoličje, kjer so odstranili staro brunarico, uredili brežine in na cesto ter parkirišče položili še fino asfaltno oblogo. Na oziroma v samem objektu pa so uredili fasado, položili pode, stenske obloge, tlake, izvedli finalne strojne in elektro instalacije. Izvedena so bila vsa dela po projektih, v zaključni fazi pa je izdelava PID dokumentacije z vsemi dokazili.

Izvajalci del so bili Esotech, d. d., za strojne in elektro instalacije ter Mins No. 1, d. o. o., za gradbeni del, odgovorni projektant je bil Arhena, Marjan Kac, s. p., gradbeni nadzor pa je opravljalo podjetje Zipex, d. o. o., iz Šempetra v Savinjski dolini.

30. april 2010
Leto 17, št. 4, str. 8

Ustavljanje za preporod TEŠ

Avtor: TEŠ

Zadnji dan marca ob 13. uri smo v Termoelektrarni Šoštanj trajno zaustavili blok 1. S tem nadaljujemo s postopnim zapiranjem že dotrajanih blokov elektrarne.

Ustavljanje za preporod TEŠ

Zadnji dan marca ob 13. uri smo v Termoelektrarni Šoštanj trajno zaustavili blok 1. S tem nadaljujemo s postopnim zapiranjem že dotrajanih blokov elektrarne. Blok 2 smo iz omrežja izključili že leta 2008, po začetku obratovanja bloka 6, konec leta 2014, pa bosta izključena še blok 3 in 4. Blok 5, prav tako, po letu 2014 ostaja v hladni rezervi.

30 MW blok 1 je bil postavljen v prvi fazi gradnje TEŠ, leta 1956, danes pa smo ga, zaradi dotrajnosti ter ekološke, ekonomske in tehnološke nesprejemljivosti za obratovanje, trajno zaustavili. V svoji življenjski dobi je blok 1 obratoval 319.553,54 ur, samo za primerjavo navajamo, da se bloki v Evropi zapirajo nekje pri 270.000 opravljenih obratovalnih urah, kar je nedvomno rezultat dobrega vzdrževanja in upravljanja. Od leta 1954 do danes je blok 1 proizvedel 7.435.703.800 MWh, za omenjeno proizvodnjo pa je porabil 10.582.000 ton premoga.

Termoelektrarna Šoštanj danes, po zaustavitvi bloka 1, šteje 779 MW in proizvede povprečno tretjino električne energije v državi, v kriznih obdobjih pa pokriva preko polovice slovenske porabe. Povprečna letna proizvodnja TEŠ se giblje med 3.500 in 3.800 GWh električne energije in 400–450 GWh toplotne energije za daljinsko ogrevanje Šaleške doline. Da bi še v naprej zagotavljali zanesljivo proizvodnjo električne in toplotne energije na čim bolj racionalen, okolju prijazen in ekonomsko učinkovit način, v TEŠ že potekajo pripravljala dela na gradnji nadomestnega 600 MW bloka 6, ki bo nadomestil obstoječe bloke 1-5. Že v drugi polovici meseca aprila pričujemo z rušenjem hladnih stolpov bloka 1-2 in bloka 3, ki stojijo na mestu, kjer bo stal nadomestni 600MW blok 6.

Zaključena gradnja objekta REKS Ravne

Gradnja Rekreativno kulturnega središča (REKS) Ravne je zaključena. V sredo, 31. marca, smo na objektu skupaj z izvajalci, odgovornim projektantom in strokovnim nadzorom opravili interni kvalitetni pregled, ki ni pokazal bistvenih pomanjkljivosti.

V zadnjih mesecih so izvajalci dokončno uredili okoličje, kjer so odstranili staro brunarico, uredili brežine in na cesto ter parkirišče položili še fino asfaltno oblogo. Na oziroma v samem objektu pa so uredili fasado, položili pode, stenske obloge, tlake, izvedli finalne strojne in elektro instalacije. Izvedena so bila vsa dela po projektih, v zaključni fazi pa je izdelava PID dokumentacije z vsemi dokazili.

Izvajalci del so bili Esotech, d. d., za strojne in elektro instalacije ter Mins No. 1, d. o. o., za gradbeni del, odgovorni projektant je bil Arhena, Marjan Kac, s. p., gradbeni nadzor pa je opravljalo podjetje Zipex, d. o. o., iz Šempetra v Savinjski dolini.

Vrednost del je približno 600 tisoč evrov z DDV, občina pa je upravičena tudi do sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, od katerega smo preko razpisa pridobili sofinanciranje 50 odstotkov upravičenih stroškov investicije, kar znaša približno 250 tisoč evrov, saj DDV ne šteje med upravičene stroške investicije.

Z domom bodo krajani Raven ogromno pridobili. Že sedaj so v kraju aktivna številna društva, ki pa do sedaj niso imela prostora za izvajanje svoje dejavnosti. Kulturna in športna društva bodo tako v njem lahko izvajala številne aktivnosti, od predavanj, dramskih dogodkov, pevskih nastopov, kulturnih nastopov, športne vadbe, tekmovanj do srečanj ob praznikih in podobno. V tem domu pa bo imela svoje prostore tudi krajevna skupnost.

Prepričani smo, da bo skupaj z zunanjim igriščem REKS postal priljubljeno zbirališče Ravenčanov. Gradili smo ga z željo, da bi REKS postal prostor za medgeneracijsko druženje in za kvalitetno in aktivno preživljanje prostega časa, v njem bo tudi IKT (informacijsko-komunikacijska tehnologija) točka, kjer se bodo najverjetneje zadrževali predvsem mladi.

Toto arhiva

REKS Ravne pa bo zagotovo presegel meje kraja in tudi občine. V njem bodo svoje dejavnosti občasno izvajala tudi medobčinska humanitarna in tudi ostala društva.

V središču je med drugim tudi večnamenska dvorana (velika 20 x 12 metrov), v kateri bo mogoče igrati košarko, odbojko, badminton, tudi mali nogomet. Poleg tega je v dvorani tudi manjši oder, ki bo omogočal organizacijo številnih prireditev, predavanj, koncertov...

V prihodnjih mesecih bomo za dom nabavili še opremo, otvoritev pa bo predvidoma konec junija letos.

Toto Rehar: univ. del. int., svetloč. za odnose z javnostmi

gradbeni nadzor pa je opravljalo podjetje Zipex, d. o. o., iz Šempetra v Savinjski dolini.

Vrednost del je približno 600 tisoč evrov z DDV, občina pa je upravičena tudi do sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, od katerega smo preko razpisa pridobili sofinanciranje 50 odstotkov upravičenih stroškov investicije, kar znaša približno 250 tisoč evrov, saj DDV ne šteje med

Blok 2 smo iz omrežja izključili že leta 2008, po začetku obratovanja bloka 6, konec leta 2014, pa bosta izključena še blok 3 in 4. Blok 5, prav tako, po letu 2014 ostaja v hladni rezervi.

30 MW blok 1 je bil postavljen v prvi fazi gradnje TEŠ, leta 1956, danes pa smo ga, zaradi dotrajnosti ter ekološke, ekonomske in tehnološke nesprejemljivosti za obratovanje, trajno zaustavili. V svoji življenjski dobi je blok 1 obratoval 319.553,54 ur, samo za primerjavo navajamo, da se bloki v Evropi zapirajo nekje pri 270.000 opravljenih obratovalnih urah, kar je nedvomno rezultat dobrega vzdrževanja in upravljanja. Od leta 1954 do danes je blok 1 proizvedel 7.435.703.800 MWh, za omenjeno proizvodnjo pa je porabil 10.582.000 ton premoga. (...)

upravičene stroške investicije. (...) V središču je med drugim tudi večnamenska dvorana (velika 20x12 metrov), v kateri bo mogoče igrati košarko, odbojko, badminton, tudi mali nogomet. Poleg tega je v dvorani tudi manjši oder, ki bo omogočal organizacijo številnih prireditev, predavanj, koncertov ...

V prihodnjih mesecih bomo za dom nabavili še opremo, otvoritev pa bo predvidoma konec junija letos.

Blok 6 bo proizvajal 3.500 GWh električne energije, za kar bo potreboval 2,9 milijona ton premoga in oddajal v okolico poldrugi milijon ton emisij CO2 manj od emisij trenutno delujočih blokov. Gre torej za energetsko in ekološko sprejemljivejši proizvodni objekt, s katerim bomo za proizvodnjo enake količine energije, kot z obstoječimi bloki, potrebovali 30 odstotkov manj premoga, specifične emisije CO2 pa se bodo znižale za 35 odstotkov.

Z blokom 6, ki je ekonomsko utemeljen, tehnološko dovršen, socialno dobrodošel in ekološko upravičen projekt, lahko rečemo, da prehajamo v trajnostni razvoj in po naših načrtih ostaja TEŠ energetska lokacija tudi po letu 2054.

Blok 6 bo proizvajal 3.500 GWh električne energije, za kar bo potreboval 2,9 milijona ton premoga in oddajal v okolico poldrugi milijon ton emisij CO2 manj od emisij trenutno delujočih blokov. Gre torej za energetsko in ekološko sprejemljivejši proizvodni objekt, s katerim bomo za proizvodnjo enake količine energije, kot z obstoječimi bloki, potrebovali 30 odstotkov manj premoga, specifične emisije CO2 pa se bodo znižale za 35 odstotkov.

Z blokom 6, ki je ekonomsko utemeljen, tehnološko dovršen, socialno dobrodošel in ekološko upravičen projekt, lahko rečemo, da prehajamo v trajnostni razvoj in po naših načrtih ostaja TEŠ energetska lokacija tudi po letu 2054.

16. april 2015
Leto 20, št. 6, str. 3

Za samozavest!

Avtor: Miran Aplinc

(...) Novembra 2014 je preteklo pet let od odprtja prve faze Muzeja usnjarstva na Slovenskem. S tem je bila uresničena ideja, ki je med Šoštanjčani in širšo slovensko javnostjo požela velik odziv in odobravanje. Takrat izpostavljena vprašanja gospodarske in socialne krize, prostora in okolja, vprašanja industrijske dediščine, predvsem pa vprašanje vizije, so s tem dobila povsem novo dimenzijo.

Na »grobišču« tovarne usnja v Šoštanju je nastalo nekaj novega – muzej. Šoštanj je dobil muzej! Kaj naj to pomeni, oziroma, kaj nam to pomeni

danes v času gospodarske krize in reševanja socialne in splošnega jadrkovanja nad vsem, ko nam v tujino odhajajo mladi in obupujejo še tisti preostali? (...)

V preteklih petih letih je v širšo slovensko javnost že začelo pronicati vedenje o obstoju muzeja v Šoštanju. Muzej torej živi, a bo za nadaljnji razvoj v drugo fazo nujno potreboval podporo Muzeja Velenje in tudi Občine Šoštanj. Pri tem morda ne bo dovolj razmišljanje, »muzej je postavljen, zdaj pa bo že sam živel naprej«, ampak tako, kot sta lahko starša ponosna na otroka, ki gre po še ne asfaltirani poti, da bi zrasel. Ob stoti obletnici mestnih pravic Šoštanja je bilo na nekem mestu izpostavljeno vprašanje, kaj je Šoštanj danes in kakšna bo njegova pot v prihodnost? Morda je z muzejem na nek način nakazana neka samozavest, ki jo je vredno nadgrajevati, samozavest Šoštanjčanov in njihovega mesta, ki je resnici na ljubo tudi središče celotne občine. Neskončno jadrkovanje nad neuhojenostjo te poti je morda vredno pospremiti z mislijo, da če že imamo možnost in moč za spremembo, potem jih preprosto uresničimo, ker jih namesto nas ne bo nihče drug.

ZA SAMOZAVEST!

Spomladjo, ki prihaja, zimsko svetlobo počasi že nadomeščajo sveži sončni dnevi, narava spreminja barve in nerazumljena zimske skrbi grede počasi v pozabo. Gledamo naprej, pred nami so priložnosti in vprašanja, po kateri poti naj gremo, po tej gladki asfaltirani ali oni drugi, ki še nekaj časa to ne bo. Živimo v svetu relativnosti, v katerem je po mnenju nekaterih toliko resnic kot je ljudi. Morda zgolj zato, da nam lahko prodajajo svoje povprečne izdelke. Tudi zato se dobre misli izgublajo in je za njihovo uveljavitev potrebno toliko energije. Novembra 2014 je preteklo pet let od odprtja prve faze Muzeja usnjarstva na Slovenskem. S tem je bila uresničena ideja, ki je med Šoštanjčani in širšo slovensko javnostjo požela

velik odziv in odobravanje. Takrat izpostavljena vprašanja gospodarske in socialne krize, prostora in okolja, vprašanja industrijske dediščine, predvsem pa vprašanje vizije, so s tem dobila povsem novo dimenzijo. Na »grobišču« tovarne usnja v Šoštanju je nastalo nekaj novega – muzej. Šoštanj je dobil muzej! Kaj naj to pomeni, oziroma, kaj nam to pomeni danes v času gospodarske krize in reševanja socialne in splošnega jadrkovanja nad vsem, ko nam v tujino odhajajo mladi in obupujejo še tisti preostali? Občina Šoštanj je z muzejem ustvarila blagovno znamko v smislu prepoznavnosti in priložnosti ob prednostih, kot so: nadaljevanje tradicije, vseslovenski muzej, priložnosti v turizmu, zaposlovanje, kvalitetna poraba prostora v kulturne namene, pospeševanje razvoja dru-

gih kulturnih dejavnosti v Šoštanju in širše za izobraževanje, znanost, medijsko podobo itn. Vzpostavljen je bil vseslovenski muzej, ki deluje pod okriljem institucij, ki zagotavljajo strokovno matičnost varovanja tehniške kulturne dediščine (Muzej Velenje, Tehniški muzej Slovenije) in obenem dajejo možnost razvoja muzeja. Tudi zato je ustanovitev muzeja v Šoštanju po mnenju poznavalcev izven Šaleške doline izjemen dosežek in zgodba o uspehu. Skratka, dobili smo priložnost. Upravljavcu in zaposlenim v muzeju usnjarstva je bila s tem naložena skrb in odgovornost za razvoj muzeja. To je, da uresniči naloge muzeja, zbira, hrani, dokumentira, znanstveno-raziskovalno proučuje premično kulturno dediščino na področju Slovenije za področje usnjarstva, ter jo predstavlja javnosti, tako da omogoča dostopnost in ogled zbirk, predstavlja in posreduje tematske razstave in s tem razvija zavest o pomenu dediščine.

V preteklih petih letih je v širšo slovensko javnost že začelo pronicati vedenje o obstoju muzeja v Šoštanju. Muzej torej živi, a bo za nadaljnji razvoj v drugo fazo nujno potreboval podporo Muzeja Velenje in tudi občine Šoštanj. Pri tem morda ne bo dovolj razmišljanje, »muzej je postavljen, zdaj pa bo že sam živel naprej«, ampak tako, kot sta lahko starša ponosna na otroka, ki gre po še ne asfaltirani poti, da bi zrasel. Ob stoti obletnici mestnih pravic Šoštanja je bilo na nekem mestu izpostavljeno vprašanje, kaj je Šoštanj danes in kakšna bo njegova pot v prihodnost? Morda je z muzejem na nek način nakazana neka samozavest, ki jo je vredno nadgrajevati, samozavest Šoštanjčanov in njihovega mesta, ki je resnici na ljubo tudi središče celotne občine. Neskončno jadrkovanje nad neuhojenostjo te poti je morda vredno pospremiti z mislijo, da če že imamo možnost in moč za spremembo, potem jih preprosto uresničimo, ker jih namesto nas ne bo nihče drug.

Foto: arhiv MAS

16. april 2015
Leto 20, št. 7, str. 3

Drenov les II. del

Avtor: Milojka B. Komprij

Ni mi treba dosti, dovolj je, da se navežem na topel in iskren uvodnik, ki ga je v Listu št. 5 zapisal urednik Peter Rezman. Zapisal in ostal živ, bi rekla, kajti tudi jaz sem kljub privlačni pomladni fotografiji rumenih cvetov, ki je dopolnjevala pisanje, le na hitro preletela zapis in se vse premalo pomudila ob sklepnih misli. O drenovem lesu je pisal Peter in o vedenju o njem, ki je več ali manj slabo. O tem, kako trpežen je prvi znanilec pomladi, nečesa novega, svežega. Kako je tudi čaj koristen in kako se njegove korenine globoko vrstejo v zemljo in preprečijo erozijo, drsenje. Ni mi treba dosti, dovolj je, da se prebijem do zaključka Rezmanovega sestavka o drenovem lesu, kjer se je v zadnjih odstavkih svojega razmišljanja navezal na List. Kako je 14. aprila 1995 izšel List, na štirih straneh, praznično obarvan in s potico na prvi strani. Kajti bila je velika noč in bila je pomlad. Da je lahko ugledal luč sveta, je bilo potrebno veliko več, kot zbrati nekaj zapisov, jih opremiti s fotografijami, postaviti v format, oblikovati in spustiti skozi tiskarski stroj. Veliko več. Čas nastanka Lista sodi v čas, ko je rasla nova Občina Šoštanj. Čas sprememb, upov in svežine. Čas pomladi. Čas ponosa. In ni mi treba dosti, da se tudi sama spomnim tistih časov, ko je bil v tretji številki Lista (maj 1995) objavljen moj prvi članek. Že sama sem pozabila nanj (ko sem ga prebrala, bi to še bolj rada storila), nisem pa pozabila ponosa, ko sem med objavljenimi dopisniki zasledila svoje ime. Pišem za časopis, sem takrat s ponosom povedala temu in onemu. In tudi danes, po dvajsetih letih, ko sem ga eno leto vmes po odredbi direktorja Zavoda za kulturo Kajetana Čopa tudi urejevala, z enakim ponosom povem. Pišem za List. (...)

Še nekaj je značilno za dren, tudi če ga režeš, oblikuješ, krajšaš veje, dren raste dalje in cveti. Preživi.

28. maj 2015
Leto 20, št. 9, str. 5

Okroglo obletnico smo tudi primerno praznovali.

Avtor: Amadeja Komprij

List praznuje ... Ni mi treba dosti, dovolj je, da se navežem na topel in iskren uvodnik, ki ga je v Listu št. 5 zapisal urednik Peter Rezman. Zapisal in ostal živ, bi rekla, kajti tudi jaz sem kljub privlačni pomladni fotografiji rumenih cvetov, ki je dopolnjevala pisanje, le na hitro preletela zapis in se vse premalo pomudila ob sklepnih misli.

O drenovem lesu je pisal Peter in o vedenju o njem, ki je več ali manj slabo. O tem, kako trpežen je prvi znanilec pomladi, nečesa novega, svežega. Kako je tudi čaj koristen in kako se njegove korenine globoko vrstejo v zemljo in preprečijo erozijo, drsenje. Ni mi treba dosti, dovolj je, da se prebijem do zaključka Rezmanovega sestavka o drenovem lesu, kjer se je v zadnjih odstavkih svojega razmišljanja navezal na List. Kako je 14. aprila 1995 izšel List, na štirih straneh, praznično obarvan in s potico na prvi strani. Kajti bila je velika noč in bila je pomlad. Da je lahko ugledal luč sveta, je bilo potrebno veliko več, kot zbrati nekaj zapisov, jih opremiti s fotografijami, postaviti v format, oblikovati in spustiti skozi tiskarski stroj. Veliko več. Čas nastanka Lista sodi v čas, ko je rasla nova Občina Šoštanj. Čas sprememb, upov in svežine. Čas pomladi. Čas ponosa. In ni mi treba dosti, da se tudi sama spomnim tistih časov, ko je bil v tretji številki Lista (maj 1995) objavljen moj prvi članek. Že sama sem pozabila nanj (ko sem ga prebrala, bi to še bolj rada storila), nisem pa pozabila ponosa, ko sem med objavljenimi dopisniki zasledila svoje ime. Pišem za časopis, sem takrat s ponosom povedala temu in onemu. In tudi danes, po dvajsetih letih, ko sem ga eno leto vmes po odredbi direktorja Zavoda za kulturo Kajetana Čopa tudi urejevala, z enakim ponosom povem. Pišem za List. (...)

Še nekaj je značilno za dren, tudi če ga režeš, oblikuješ, krajšaš veje, dren raste dalje in cveti. Preživi.

Listu zvest že četrto stoletje

Če bi kaj o mojem sodelovanju pri Listu kdo sploh lahko verodostojno zapisal, bi bilo edino prav in dobrodošlo, da bi to bil prvi pisec, prvi resni in odgovorni urednik, edini, ki mu je izdajatelj zaupal kar 23 let, Peter Rezman.

Foto Marija Miklavc

A se Peter v zadnjih desetih letih in dlje ukvarja s še bolj resnim ustvarjanjem, kot uspešen slovenski pisatelj, ki ohranja zgodbe iz naše doline, iskriki pripovedi o kolnu in ljudeh, ki so zaznamovali to dolino Šent-šoštanjko, sočno branje, v katerem izceja na situ za prihodnost posebne like in besedje, blizu domačemu knapu in posebnem preteklega časa. Rezman je zarezal v vsemogoče pore družbenopolitičnega življa tudi že z mnogimi drugimi literarnimi prijemi, nekako pa tudi kot radikalni literat-dežurnik polpretekle zgodovine in sedanjega časa, ki kot nekdanji prvi knap ne more povsem »iz jame« in ne iz svoj čas zadimljene, zastrupljene, presewane doline, kjer so za luč in svetlobo plačali davek »v imenu ljudstva« pristni domačini, zdrava narava in razvoj ter napredek. Petra in njegovo poslanstvo na tem mestu omenjam kot vedno izpodrivano avtoriteto na rob dovoljenega, a tudi kot pero, ki se tudi na tipkovnici ni pustil motiti. Zapisoval, preslikoval in dokumentiral je vse tisto, kar ga je skelelo, kar ga je skrbelo in česar aktualna politika tistega in tega časa ni dobro prenašala in sprejemala kot proces zdravljenja zablod. Nekje na meji se je prvi in donedavni urednik Lista ustavil, ali so ga pač ustavili drugi, priložnosti še za en, npr. aktualni mandat pa ni bil več deležen. Odšel je v »uredniško zgodovino« Lista kot borec za resnico in pravico. Izstopil je iz belih fleh Lista, ki ga je kot svojega prvorojenca med medijskimi poizkusi za obveščanje in ozaveščanje potomcev ledarjev in tresimirjev vzgajal, večkrat stilsko preoblikoval in nazadnje, leta

2018 dokončno zlistal do trpkoga konca. List je doživel rahlo vsebinsko in stilsko preobrazbo, Rezman pa v tem času izdal še naslednjo knjižno uspešnico Mesto na vodi. Le redkokdaj se lahko poslovi na tako neboleč način od svojih najdražjih, saj je Peter v novi in najbrž ne zadnji knjigi doživel vrhunec svojih literarnih, pisateljskih in uredniških dosežkov. In še je v pogonu, gor v Velunji, sredi zelenja, ki ga ohranja in poganja, da bi s svojo pisateljsko karizmo zadostil svoji neustavljivi želji po ozaveščanju in kultiviranju soljudi.

Ob četrto stoletnici Lista je torej le tanka črta med prej in poslej, a dovolj nazorna ločnica, ki bi naj dala bralcem nekaj novih vsebin s prenovno rubriko in grafičnega izgleda. Mladi, a že dokaj izkušen slovenist Jože Volk Joži je ob svojih drugih, osnovnih obremenitvah sprejel izziv in tako pomlajeni ekipi ustvarjalcev revije List dodal mladostni zagon, svežino. A se mi, kot zapisovalcu te kolumne zdi, da se pa ni spremenilo nič drugega kot želja po ohranitvi medija in poudarjanju kulturne vsebine, kar pač to občinsko tiskano glasilo nosi v sebi že lep čas, vsaj debelo desetletje. In ker bo tako na željo in interes izdajatelja, upamo, da še dolgo, se temu trendu ne bi upiral kot dolgoletni soustvarjalec pretežno drugega dela vsebine – reportaž, stika z ljudmi iz bralnega okolja Lista, novosti in zanimivosti, ki so vitalni del življenjskega prostora, kjer izhajamo. Kjer se prebijamo od številke do naslednje izdaje. Ko zmanjka za papir, za produkcijo, presahne še tisti denarni navdih, ki vsaj deloma poganja materialni del in stroške izdelave prispevkov, fotografskega gradiva. Včasih se kar čudim, kako še sploh lahko izdamo naš časopis, ko je družba postala naravnana le na elektronsko sporočanje, vse bolj na digitalno burlesko, ki se še malo ne zmeni na nostalgijo dočrtajšnjega obveščanja občanov, državljanov. Kot da ni informacija ustavna pravica in pravočasna ter korektna seznanjenost vseh prebivalcev duhovna dobrina, se zanemarija mnoge ljudi, ki niso veščiči, niti tehnično oz. tehnološko opremljeni, ne poučeni o uporabi teh, da bi lahko bili še naprej priklopljeni na hitro, divje sporočanje brez pravih medljudskih vrednot. Zapisana beseda, verodostojna slika, fotografija in dobro grafično oblikovan časopis, bi se spričo konkurenčnih elektronskih medijev le naj ohranjal. Brez pomoči, v bistvu brez družbene podpore in sofinanciranja lokalne skupnosti, Občine Šoštanj v tem primeru in izdajateljske vloge Zavoda za kulturo Šoštanj, bi List ugasnil od enega do naslednjega izida. Zato je pogled s te strani še vedno hvalevreden način, da List po četrto stoletje sploh še imamo, da imamo po svoje vse boljši tisk in da izhaja redno. O ostalem sam, kot zagret privrženec tega časopisa, ne morem in ne želim soditi, trudim pa se, že vseh 25 let in še kaj čez, da ostajam zvest vsebinski zasnovi s kar nekaj predlogi inovativnih rubrik ali člankov, idejami in sodobnimi novinarskimi pristopi k dogodkom in ljudem. To terjaja še kaj več, kot le imeti ideje in si želeli biti atraktiven bralcem, vsečen sogovornikom ter ustrezati izdajatelju in uredniški formi. Čeprav nepoklicni novinar, piščoči zanesenjak, strasten fotograf, predvsem reporter aktualnih

JOŽE MIKLAVC

dogodkov, po duši človek iz narave, stražar zelenega in zaljubljen v ljudi, se vsa ta leta trudim krmariti med izdajateljem in bralci, marsikdaj na robu uveljavljenega, včasih v kuliziji s političnim prepričanjem nekaterih (sam sem v tem smislu neaktiven ne pa »politično mrtev«), ustvarjam za List brez pričakovanj omembe vrednega zasluga. Kot zanesenjak, ki delujem kot dopisnik po malem še kod drugod, sem najbolj zvest prav našemu časopisu Listu in tudi ljudem, ki ga prebirajo. Moje življenje med rojstno Zgornjo Savinjsko dolino (na nek način poteka še sedaj) in domom v Velenju je bilo dolga desetletja (ki so kar nekam izginila po 40 letih služb in dela v Šaleški dolini) močno povezano s prebivalci Šoštanjkega in širše ter zato tudi sprega sodelovanja s prebivalci in kasneje bralci Lista. Koncem leta 2001 sem v posebni izdaji Lista (v sedmem letu izdajanja, v obliki broširane žepne knjige) med drugim zapisal: »Predvsem si želim, da bi zapisano, opremljeno s kakovostnimi fotografskimi posnetki, približeval dogodke in ljudi bralcem na dopadljiv, iskren, neposreden način, z veliko mero sočnega in avtohtonega izražanja, z malce pikantnim in zapeljivim humorjem ter predvsem z resnico, bogatil naš časopis in obveščal o dogajanju v našem okolju in širše.« Kaj takega želim tudi sedaj in za prihodnje.

Dokler bodo tako bralci kot sodelavci v mali ekipi, ki ustvarja List, večinsko zadovoljni z mojim delom, dokler bom znal in zmogel biti zanimiv, bom kot zanesljiv partner še dodajal list po listu, kjer urednik odmeri tako obseg kot korektnost in se izpostavi z zaupanjem vame s svojim imenom, prispeval, da ostanemo zvesti lepi slovenski besedi, pristnim in aktualnim dogodkom ter našemu skupnemu snidenju iz meseca v mesec. Pa vse dobro zdaj in potem, ko nas izpusti iz obroča psihotično stanje po epidemiji zločestega virusa, ki nas je po vsem planetu prestrašil do kosti in globoko v dušo. Vse bo še dobro in tudi novice v Listu bodo spet še prijetne in zanimive.

Foto osebni arhiv

NAŠA OBČINA COVID-19, Občina Šoštanj zagotovila pralno masko za vsako gospodinjstvo

Za prebivalce občine Šoštanj je še naprej odprta telefonska številka, na kateri dobijo informacije, povezane s koronavirusom, in sicer 03/ 8984 302. Na to številko lahko občani pokliče, tudi če imate kakšne potrebe glede varstva otrok, dostave hrane in podobno.

Občina Šoštanj je vsakemu gospodinjstvu v občini zagotovila eno pralno masko. Kljub temu da se ukrepi Vlade RS rahljajo, je nujno, da še naprej upoštevamo vse omejitve, ukrepe in nasvete pristojnih institucij.

Vpis v vrtec je zaključen

Od 1. do 17. aprila je potekal vpis novincev v Vrtec Šoštanj. Sprva predstavljen vpis so v vrtcu nato izpeljali prilagojeno razmeram (elektronsko, telefonsko in po pošti), šoštanjskemu zgledu so nato sledili številni ostali vrtci v Sloveniji.

Starši so se hitro prilagodili in odzvali, tako da je po besedah ravnateljice mag. Milene Brusnjak v enoto Biba v Šoštanju vpisanih 51 otrok, v Urško v Topolšici 13 otrok, v Mojco v Gaberkah pa 12 otrok. Skupaj torej 76 novincev.

V naslednjih dneh bodo oblikovali skupine in potem videli, če je še v kakšnem oddelku prosto mesto. Glede na starostno strukturo vpisanih otrok zaenkrat kaže, da bodo dobili mesto v vrtcu vsi otroci, ki so bili vpisani v rednem roku.

Investicije Občine Šoštanj

Občina Šoštanj je objavila javni naročili za sanacijo dveh plazov, in sicer plaz Bačovnik-Kotnik v Belih Vodah in plaz Grudnik v Florjanu. Poleg tega je Občina izvedla tudi okvirni sporazum za izvajanje investicijskih del na področju občinskih cest v občini Šoštanj in krajevnih skupnostih v letih 2020 in 2021 ter javno naročilo za obnovo ceste proti Topolšici.

Vsi postopki za izbor izvajalca še trajajo, poteka preverjanje ponudnikov, nato bo z najugodnejšim

TJAŠA REHAR

ponudnikom sklenjena pogodba. Ko bodo razmere to dopuščale, bodo izvajalci pričeli z delom. Pri okvirnem sporazumu bo izvajalcem priznana sposobnost za opravljanje del, pred posamezno investicijo pa bodo vsi, s katerimi bo okvirni sporazum podpisan, pozvani, da oddajo ponudbo. Nogometni klub Šoštanj letos praznuje 100-letnico delovanja. Epidemija koronavirusa je zelo posegla tudi v njihovo delovanje in načrte, ki so jih imeli za obeležitev te pomembne obletnice. Določena dela na igrišču bodo vendarle izvedli. Občina Šoštanj je naročila zamenjavo strešne kritine na objektu kluba, v kratkem pa načrtujemo tudi sanacijo garderob.

Foto arhiv Občine Šoštanj

A MEDICINA sprememba ordinacijskega časa

Spoštovani!

Ambulanta A MEDICINA bo s 4. 5. 2020 pričela delovati tudi v popoldanskem času. Pregledovali bomo le predhodno naročene paciente. Za vse informacije smo na voljo na telefonski številki: 0597 28 755 in na elektronskem naslovu: info@a-medicina.si.

Ana Zamrnik Kolenbrand, dr. med., spec. druž. med.

Malica: dopoldan 10.30–11.00
popoldan 17.00–17.30

NAROČANJE in INFORMACIJE

Telefon: 0597 28 755

Elektronska pošta: info@a-medicina.si

ORDINACIJSKI ČAS

DOPOLDAN POPOLDAN

PON. 13.00–20.00

TOR. 7.00–14.00

SRE. 7.00–14.00

ČET. 13.00–20.00

PET. 7.00–14.00

Zaključek del na trgu bratov Mravljakov pred rokom

Staro jedro Šoštanja v novi podobi

Odkar je Občina Šoštanj februarja leta 2017 sprejela Celostno prometno strategijo, je zavzela številne aktivnosti pri urejanju bolj celostnega in urejenega prometa s poudarkom na ustvarjanju pogojev na področju hoje, kolesarjenja ipd., ki bodo pripomogli k dvigu kakovosti bivanja v občini Šoštanj. Eden izmed ukrepov je tudi preureditev Trga bratov Mravljakov. Ker smo o tem že nekajkrat pisali, preletimo samo na kratko.

Trg bratov Mravljakov je historično središče Šoštanja in je v celoti zavarovan kot nepremična kulturna dediščina. Poznani smo dosedanje življene trga. Enosmerni motorni promet, parkirišča in neurejene fasade. Krasi ga Marijin kip, ki je prepoznavna veduta trga. Nekoč je bil središče Šoštanja, služil je kot sejmišče, zbirališče, nekaj časa je bila tam tudi avtobusna postaja. Stara podoba trga je z leti izgubila svoj čar, nova pa trgu ni dala potrebne veljave niti racionalnosti.

Občina Šoštanj se je v letu 2018 prijavila na javni razpis

za sofinanciranje ukrepov trajnostne mobilnosti, ki je bil razpisan pri Ministrstvu za infrastrukturo. Projekt Preureditev Trga bratov Mravljakov kot območje prijaznega prometa je bil sprejet in je prejel najvišji finančni delež sofinanciranja v višini 817.994 evra. Za projekt je Občina Šoštanj iz sredstev proračuna namenila še 400.000 evrov. Predhodne priprave na prenovu so vključevale sodelovanje Zavoda za varstvo kulturne dediščine, Biro Skiro, Komunalno podjetje Velenje, v letu 2018 pa je bila tudi ustanovljena skupina za oživitve trga.

Junija leta 2019 je Občina Šoštanj, zanjo župan Darko Menih, podpisala pogodbo za preureditev Trga bratov Mravljakov Šoštanj s podjetjem Nivig d. o. o. (zanj Luka Petrak). Podjetje v projektu nastopa skupaj s HNG Mengeš in Prohaus Dol pri Ljubljani. Pogodba se glasi na približno 1.300.000 evrov z ddv.

Prenova trga se izvaja pod imenom »Operacija za izboljšanje infrastrukture za pešce«, znotraj katere sta izvedena dva ukrepa, ki zajemata Skupni prometni prostor in Pločniki in pešpovezave. Sedanja podoba prenove nam že kaže končno realizacijo načrtovanega. Nastaja aktiven prostor za pešce, hkrati pa skupni prometni prostor (shared space). Trg je opremljen s klopami, svetilkami, pitnikom, na delu pred galerijo pa je priložnostni oder. Predvidena je tudi zelena zasaditev. Tako bi bile trške površine spet namenjene igri in druženju, uživanju ob bogati arhitekturi, zato Občina računa, da bodo lokalna podjetja izrabila priložnost in s svojo ponudbo oživila resnično lep prostor. S tem lahko pričakujemo tudi prihod turistov in sprehod od Trga svobode mimo Mestne galerije preko

MILOJKA B. KOMPREJ

trga do Muzeja usnarstva. V njegovi bližini nastajajo parkirna mesta, gradila pa se bodo tudi stanovanja. Dela naj bi se zaključila junija, zato smo se s par vprašanji obrnili na **podžupana Občine Šoštanj gospoda Viktorja Dreva**, ki je povedal:

Občina Šoštanj kot investitor te Operacije je zadovoljna s potekom del. Večja dela so bila izvedena že pred izbruhom koronavirusa, tako da so se lahko manjša dela, pri katerih ni bila prisotna večja skupina delavcev, nemoteno nadaljevala. V tem času so se odprle asfaltne baze, tako da bo izvajalec opravil asfaltiranje mimo trgovine Urbanc in na mostu čez Pako. Pričakujemo, da bodo dela zaključena celo pred rokom, to je koncem junija 2020. Uradne otvoritve zaradi trenutne situacije v državi ne bo, verjetno pa se bodo naknadno odločili za Šoštanjčanom prijazen in svečan dogodek.

Na vprašanje, kako je s pogodbeno vrednostjo Operacije, je gospod Viktor Drev odgovoril, *da ne bo presežena, kljub temu da so v okviru predvidenih sredstev povečali obseg del na zgornjem delu trga, to je pri Urbancu, kjer bo v bodoče izmenični promet, in da je narava dela pokazala, da bi bil pri mostu čez Pako primernejši tlakovan pločnik, kar je izvajalec že realiziral.*

V času priprav na prenovu se je veliko govorilo o postopnem zapiranju trga, kako kaže trenutno?

Trg bo za promet zaprt, razen v jutranjih urah za dostavo. Uro bomo še določili, pravi podžupan, ki ugotavlja, da bi s postopnim zapiranjem trga za promet samo begali občane, hkrati pa to ne bi prineslo nobene dodane vrednosti h kvaliteti bivanja.

Foto Miloška B. Komprej

Operacijo delno financirata Republika Slovenija in Evropska unija, in sicer iz Kohezijskega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne osi št. 4: Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja, prednostne naložbe št. 4.4: Spodbujanje nizkoogljičnih strategij za vse vrste območij, zlasti za urbana območja, vključno s spodbujanjem trajnostne multimodalne urbane mobilnosti in ustreznimi omiljitvenimi prilagoditvenimi ukrepi v okviru specifičnega cilja Razvoj urbane mobilnosti za izboljšanje kakovosti zraka v mestih.

Budnica za 1. maj v Šoštanju in okolici tudi letos bo

SREČKO POTOČNIK

Prav v času delavskih gibanj, ko so se ljudje zavedali, da je v slogi moč, se je med delavci Tovarne usnja Šoštanj porodila misel o ustanovitvi godbe na pihala. Zamisel je nastala 1. maja 1925 in tako je bilo ustanovljeno Delavsko godbeno društvo Zarja. Za nas godbenike je 1. maj zato še poseben praznik. Prav letos slavimo 95-letnico obstoja.

Vrsto let igramo za ta praznik budnico po mestu Šoštanj in vseh krajevnih skupnostih občine Šoštanj in Šmarna ob Paki. Letos žal zaradi trenutne situacije ne moremo zaigrati v živo in proslaviti praznika dela in praznika orkestra. Slavnostni koncert ob 95-letnici orkestra bomo izvedli jeseni.

Budnico pa bomo tokrat izvedli nekoliko drugače kot običajno.

Z županom in podžupanom Občine Šoštanj smo se dogovorili, da bomo tokrat v sodelovanju s Prostovoljnimi gasilskim društvom Šoštanj – mesto obiskali vse tradicionalne lokacije in preko zvočnikov iz kombija predvajali koračnice. Od doma pa snemamo video, ki bo predvajan preko interneta. Vsem občankam in občanom želimo lepe praznike, godbenicam in godbenikom pa čestitka za praznik PO Zarja.

Lepe prvomajske praznike!

župan Darko Menih, prof., Svet in uprava Občine Šoštanj

Foto Dušan Dobnik

Foto Dušan Dobnik

Kaj se dogaja na Družmirskem jezeru

II. faza – Plaža Šoštanj?

Situacija po svetu in tudi v naši državi je povsem spremenila utrip življenja. Tako so tudi sprehajalci po pešpoti iz Šoštanja proti Velenju ob Družmirskem jezeru precej redki. Kljub temu jih je veliko opazilo, da se ob njem in na njem, v delu, ki je v neposredni bližini Cankarjeve ceste, pa do mnogim znanega Račjega otoka, nekaj dogaja.

Pravzaprav kar precej. Kajti od časa, ko so lani septembra zahrumeli stroji, je bilo jezero v tem delu prazno, plitvina in nabrežina pa sta bili deležni temeljite sanacije. Vemo, da sanacija ni končana, a podoba, ki jo kažeta jezero in okolica, je zelo obetajoča. Zato smo se najprej obrnili na izvajalca del, to je RGP Velenje, od koder nas je vodja operative mag. Marko Ranzinger napotil k investitorju, to je Termoelektrarna Šoštanj d. o. o. Še prej sva prijazno poklepeta o dobrodošli spremembi, ki jo za Termoelektrarno, a tudi za Šoštanj, prinaša revitalizacija.

Iz termoelektrarne so nam na naša vprašanja odgovorili približno takole. Projekt se uradno imenuje Izvedba ekološke sanacije – revitalizacija plitvine v Šoštanjskem jezeru, investitor je kot rečeno Termoelektrarna Šoštanj d. o. o. Dela so se pričela lani maja, pravzaprav septembra in kot vemo, še potekajo. Razdeljena so na dve fazi. Prva faza, ki jo spremljamo sedaj, zajema poseg, ki ima tako tehnični kot naravovarstveni namen, tj. revitalizacijo plitvine za doseganje ugodnejšega količinskega stanja za vodni živelj. Ob tem se izvaja zavarovanje brežine s skalometno oblogo (v dolžini cca 300 m). Pri tem se je skalomet kot varovalo proti izpiranju finih frakcij položil na bentonitno membrano. Kar je pomembno tudi z vidika tesnjenja nasipa. Izveden je tudi sekundarni nasip pred udarnim poplavnim valom. Pomembno za Termoelektrarno Šoštanj je zagotavljanje večjega volumna vodnega vira tehnološke vode za potrebe podpore procesa pridobivanja električne energije TEŠ.

To je investitor dosegel s poglobitvijo sedimentov s kote 360,20 m do globine -3,2 m na koto 357,00 m. Sanirali so se tudi posedki prvotnega nasipa. Na koti 357 je tudi dejanska globina jezera.

Ker so nas zanimala podrobnosti (glede na to, da se govori, da ob Družmirskem jezeru nastaja Plaža Šoštanj), kako je s tem, smo dobili odgovor, da bo več o tem povedala Občina Šoštanj. V drugi fazi se bo namreč uredilo JZ območje Družmirskega jezera, tu pa se bo aktivno vsebinsko vključevala Občina. Več o tem torej v eni izmed prihodnjih števil. Termoelektrarna že sedaj aktivno sodeluje z lokalnim okoljem, Ribiško družino Paka, ki je na začetku sanacije poskrbela za jezerski živelj in z ARSO. Konec prve faze se obeta v septembru.

Februar 2020

Foto Dušan Dobnik

April 2020

Foto Dušan Dobnik

April 2020

Foto Dušan Dobnik

*Teči torej. Preprosto kot reka.
Od izvira pa do izliva.
In ne pozabiti, kako so lepa
naročja vrb, kamor skriva pesmice veter,
in obzorja nedosegljiva.*

(Tone Pavček)

Ob 1. maju, mednarodnem prazniku dela, želimo vsem državljanom in državljanom naše lepe dežele, da ga praznujemo dostojanstveno, svobodno in zdravo.

Zavod za kulturo Šoštanj

MILOJKA B. KOMPREJ

Sanacija hribine v Lokovici je v polnem zagonu

Ko smo v prejšnji številki Lista poročali o sanaciji plazu na regionalni cesti Velenje–Šmartno ob Paki v Lokovici (občina Šoštanj), smo se opirali le na nam znane in do tedaj pridobljene podatke. Od pristojnega investitorja in izvajalcev nam ni uspelo pridobiti še nekaj pomembnih ključnih podatkov. To je po mesecu dni le uspelo avtorju tega zapisa (op. uredništva), zato dodajamo še drugi del poročila o najpomembnejšem gradbišču na cesti v Lokovici. Naročnik sanacije plazu Lokovica je Direkcija RS za infrastrukturo, ki sanacijo financira iz proračunskih sredstev. Direkcija: »Lokacija Sanacije plazu Lokovica je na cesti R2-426/126 Pesje–Gorenje v km 0,787. Izvajalec gradbenih del v vrednosti 872.318,79 evrov je podjetje GIC gradnje d. o. o. Rok za dokončanje del je predvidoma konec avgusta letos, je pa odvisen od trenutne epidemiološke situacije.« In nadaljujejo z razlago opravičenosti posega. Dela zajemajo izdelavo oporne kamnite zložbe, izvedbo drenažnih reber nad oporno konstrukcijo, obnovo vozišča v dolžini 230 metrov in rušitev objektov na območju plazenja nad

Nova skalna podporni stena bo ščitila stanovanjske hiše vrh hriba nad cestiščem.

Foto Jože Miklavc

državno cesto. Vzrok plazenja je prisotnost vode v dveh različnih plasteh (glinasto meljne zemljine in laporja) in konfiguracija terena. Po plazu v letu 2009 je bil odkrit lapor izpostavljen vremenskim vplivom, ki je začel preperevati, kar pa predstavlja tudi potencialno nevarnost padca kamena na to zelo prometno cesto. Prometni režim se na

delu sanacije ceste po končanem posegu ne bo spreminjal. Ostajata dva vozna pasova, en v smeri Velenja, drugi v smeri Šmartnega ob Paki. Da bo podporni skalno-betonski zložaj zares trajno kljuboval pritiskom brežine, je videti med gradnjo, ki obsega tudi strokovno odvodnjavanje meteornih voda.

Obiskal sem bolnega prijatelja

Obiskal sem bolnega prijatelja, ki je potreboval pomoč. Živi na Kajuhovi 12 – staro sodišče. Biva v neprofitnem stanovanju, ki je v lasti Občine Šoštanj, in kar mi je potožil, me je dobesedno šokiralo.

Ob odhodu sem se ozrl naokrog in se vprašal, ali je mogoče, da smo v letu 2020 in da ljudje še živijo v takšnih razmerah in to v Šoštanju, ki ga imamo vsi tako radi, vključno z občinskimi veljaki, ki se borijo za nas vse. Za več stanovanjskih enot so na voljo ene sanitarije in ena kopalnica. Pri tem se nisem spraševal, kdo tam sploh biva, dejstvo je, da živijo v Šoštanju. Nekateri, kolikor mi je znano, že nekaj deset let. Menim in mislim, in pri tem nisem edini, da si stanovalci zaslužijo kanček človeške dostojanstvenosti, kot je lastno stranišče, kopalnica ... Ob tem pa ne smemo spregledati dejstva, kako se počutijo stanovalci starega sodišča sedaj, ko nas vse ogroža epidemija koronavirusa in je higiena še kako pomembna ... Sprašujem, ali je zakonsko sploh mogoče oddajati takšne bivalne prostore?

Stanovanje brez kopalnice in sanitarij se po evropski tipologiji brezdomstva definira kot neprimerno bivališče. Razmere, s katerimi sem bil seznanjen ob obisku prijatelja, kažejo, da se vračamo v obdobje pred drugo svetovno vojno, ko je bilo bivanje delavskih družin povezano predvsem z lastno iznajdljivostjo. To

so bila pogosto barakarska naselja z bivalno kuhinjo in enim prostorom, sanitarije so bile skupne.

Menim, da bi na Občini morali posvečati več pozornosti bivalnim pogojem najbolj ogroženih in ne bi smeli spregledati občanov, ki si ne morejo privoščiti svojih lastnih nepremičnin, na način, da si tudi ti zaslužijo večjo pozornost Občine Šoštanj. Ob vseh velikih sredstvih, ki jih

Občina namenja dragim gradbenim projektom za obnove raznih trgov, cest in drugim ne tako nujnim investicijam, bi lahko namenila nekaj tisoč evrov za obnovo občinskih stanovanj. Ob tem ne gre spregledati dejstva, da razpisa za oddajo občinskih stanovanj ni bilo že kar nekaj let.

MATEVŽ PEROVEC

Foto osebni arhiv

IZ ZGODOVINE

O dvanajstih gradovih z imenom Schönstein

Schönstein je v Evropi priljubljeno ime tako za gradove kot za družine, kar dodobra zaplete položaj, ko je treba ugotoviti, o katerem kraju, gradu ali družini je govora, ko se omenja kak Schönstein.

Obstaja (vsaj) dvanajst gradov (izginulih gradov ali grajskih ruševin) z imenom Schönstein. Pet jih je v Nemčiji:

- Ohranjen in živ markanten grad Schönstein (v zasebni lasti) stoji v območju Schönstein, ki je del naselja Wissen in je spadal nekdanj v volilno kneževino Köln.
- Ruševine pravokotnega gradu Schönstein v kraju Schönau na območju Gilsberg pri Hessnu. 1 km severno od gradu je vas Schönstein. Grad so razrušili za gradbeni material v začetku 17. stoletja.
- Grad Schönstein pri Stallwangu/Mitterfelsu (območje Straubing – Bogen) na območju Bavorskega gozda. Vas naj bi nastala okoli nekdanje grajske kapele sv. Antona, preostali grad pa naj bi izginil – po drugih virih naj bi bili ostanki gradu na naslovu Schönstein 13. To naj bi bil izvorni grad rodbine.
- Ostanki gradu Schönstein (severno od Röttingena), ki je bil uničen med kmečkimi upori (osrednja ploščad 30 x 40 m, obdana z 20 m širokim in 3 m globokim jarkom ...). Grad naj bi bil prvič omenjen 1295.
- Še v 19. stoletju so bile poznane, danes pa niso več znane ruševine gradu Schönstein pri kraju Neuravensburg na območju Wangen v Allgäu. Morda gre za grad Schönstein zum Lübelberg = Laibblachsberg im Allgäu, ali izginuli Grünschönstein, ki naj bi ga zgradili Schönsteini.
- Dvojica bližnjih gradov v pokrajini Predarlško (Vorarlberg) v Avstriji: Stari (Alt-) Schönstein pri Möggersu oz. 'pri Lindau', ki se pojavi v prvi polovici 14. stoletja kot Schönnenstein, (skromne ruševine) ter
- izginuli grad Novi (Neu-) Schönstein na skalnatem 'grajskem gričku' na območju Hohenweiler;
- Trdnjava Schönstein, zgrajena za obrambo solne poti proti Pragi in požgana med husitskimi vojnami 1429 ter
- renesančni grad Schönstein, zgrajen po 1554 na istem kraju, ki se mu danes pravi Tisá/Tyssa/Tissa na Češkem. Posestvo

je bilo uničeno 1631 v tridesetletni vojni, prazen grad je propadal, uporabili so ga kot kamnolom materiala za nove stavbe in konec 18./sredi 19. stoletja omenjali le še ostanek ruševin ob pristani.

- Naši gradovi Schönstein = Šoštanj: ruševine starega gradu – Pusti grad,
- po požaru izginuli grad v trgu Šoštanj/trški grad/Amtshaus,
- sedanja šoštanjska graščina (Woschnaggova graščina, graščina Turn).

Podobe gradov z imenom Schönstein

ROK POLES

Na nekatere od navedenih gradov so vezana naselja z istim imenom in uradi gospostev. Omenimo še naselje/območje Schönstein na Češkem (Moravska enklava v Šleziji), ki mu danes pravijo Dolní Životice. Obstaja vsaj desetina družin s priimkom Schönstein in z lastnimi grbi. Poskusimo jih spraviti v red:

1. izhodiščna spodnjebavarska družina von Schönstein/Schönstain/Schoenenstein iz Bavorskega gozda ima v grbu črn steber na zlatem ščitu. V župnijski cerkvi sv. Jurija v Freisingu je ohranjen kamniti nagrobnik Veita Adama iz 1631; kamniti epitaf je v cerkvi sv. Gumberta v Ansbachu; grb teh Schönsteinov prikazujejo številne grbovne knjige (Scheibler, Ingeram-Codex, Siebmacher, Rüknerjeva turnirska knjiga, Codex iconographicus 307, Wernigerod, Wiguleus). Družina je spadala med staro bavarsko plemstvo ('turnirski rod' po Siebmacherju, udeležbe številnih članov te družine na viteških turnirjih navaja Wiguleus). Schönsteinski grb je bil uvrščen v friz grbov pod stropom velike dvorane rotovža v Münchnu (nekdanja plesna dvorana knežjeva dvora). Rodbina naj bi se izvorno imenovala 'de Steine', de Lapide', 'von dem Stein', 'Stein' ali 'von dem Schönstein' in naj bi se razcepila v

številne veje. V začetku 13. stoletja se je uvrščala med 12 najpomembnejših bavarskih plemiških rodbin, statusno izenačena z grofi, prvič naj bi se omenjala že leta 880. Značilno družinsko ime je Otto – tudi 'naš' Dravsko-Šoštanjski plemič je Otto ...

2. in 3. gospodje von Schönstein (von Schienenstain), ki jih Siebmacherjeva grbovna knjiga navaja med švabskim plemstvom – Švabska je v srednjem veku obsegala tudi Vorarlberg – in jih novejša literatura postavlja na gradova Stari in Novi Schönstein v Vorarlbergu. Njihov grb: zgoraj srebrno-rdeča šahovnica, spodaj rdeče polje, varianta z dodanim zlatim tramom je upodobljena v znamenitem Grbovnem zvitku iz Züricha (1330–45). Število polj v šahovnici je na različnih upodobitvah različno – 5 x 3 (Zürich), 5 x 4 (Scheibler) ali 6 x 3 (grb Heinricha von Schönsteina 1293) – šahovnica z več kot 9 polji je veljala za samostojni grbovni motiv ('šah') in je bila obravnavana podobno kot heraldična barva; če je bilo polj 9 ali manj, pa se je to štelo kot delitev ščita. Omeniti velja še, da so polja v šahovnici poimenovana 'kamni' (nemško Steine), kar je še toliko primernejše za družino, poimenovano po kamnih (Schön-Stein).

4. Po Siebmacherjevem grbovnem ključu so imeli zadnji 'Schönsteini z Lübelberga' pod rdeče-belo šahovnico **belo spodnje polje**. Družina je izumrla 1483.

5. Po istem vorarlberškem gradu Stari Schönstein se imenujeta še dve družini, družina Nagel von der alten Schönstein (s starega Schönsteina), ki je imela grad v lasti med 1379 in 1490 (grb sekan, modro-srebrno, moder tram povezan z modrim poljem); **6. ter Schnabel von/zu Schönstein** – bratje Johann, Onuphrius in Friedrich iz Bregeza, plemeniteni 1538 zaradi vojaških zaslug, ki so se tudi poimenovali po Starem Schönsteinu (grb: tri pepelno sive glave grifonov z rdečimi jeziki na zlati podlagi);

7. knezi Hatzfeld-Schönstein so z gradu Schönstein v Wissens (grb: štiri polja, dve zlati s črno zidno spono, dve srebrni s po tremi rdečimi nešpljevimi cvetovi (ki izgledajo kot vrtnice)). Grbi se pojavljajo na mrliških tablah v cerkvi sv. Sebastiana v Freisenhagnu in na epitaflu v cerkvi sv. Blaža v kraju Balve; **8. družino Heyden-Schönstein** Siebmacher navaja med plemstvom območja Nassau v 14. in 15. stoletju (grb: trije krogi v zgornjem delu ščita);

9. Ruprecht Schönstein iz Salzburga (1546, grb: srna, ki skače iz mošnje).

10. Andreas Christoph Schneider von Schönstein (plemeniten 1676, grb: štiri polja, dve sekani zlato-črno, s človekom v nasprotnih barvah, ki drži srp in žitne klase, ostali polji modri s srebrnim tramom in tremi zlato okovanimi rubini);

11. Frey von Schönstein (stara viteška družina, baroni; grb: štiri polja, dve deljeni, s srebrnim samorogom z zlatim rogom na črni, spodaj trojna srebrna lenta na črni; ostali polji: tri panterjeve glave na zlati);

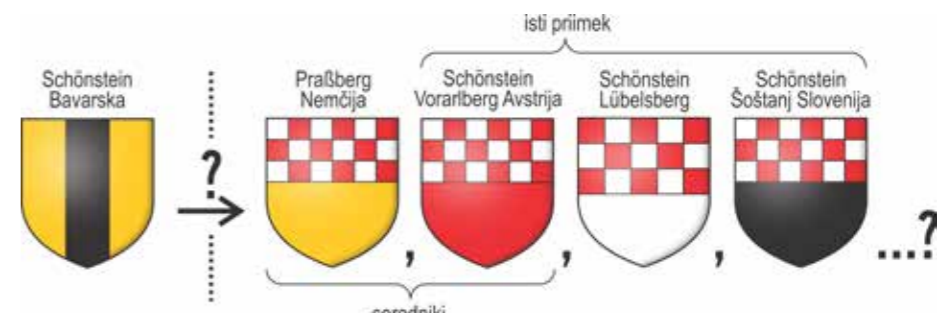

Grbi Schönstein(ov)

12. grb 'Schönstein' po opisu iz Štajerskega grbovnega ključa Josefa Kraßlerja (1968), ki ga dr. Ravnikar s pridržkom privzema kot 'domnevni grb prvih plemičev Šoštanjskih' (zgoraj rdeče-srebrna šahovnica, spodaj črno polje). Gre za Štajerski grbovni ključ, torej za grbe z območja Štajerske. Na Štajerskem ni drugega gradu/trga Schönstein kot današnji Šoštanj (po leksikonih Štajerske – Schmutza in Janischa), torej bi moral grb ustrezati ... Kraßler navede med viroma za svojo knjigo delo Fritza Pichlerja: O štajerskih grbovni figurah. Že Pichler leta 1862 našteje tudi Šoštanjske (Schönstain) med štajerskimi družinami, ki imajo šahirane grbe, vendar grba podrobno ne opiše. Koristno bi bilo najti originalno upodobitev grba, ki sta jo – očitno – poznala Pichler in Kraßler.

Originalne risbe grbov: grb bavarske družine in šahirani grbi družine Schönstain iz Vorarlberga

Ključni grbi Schönstein

GUTENBUCHEL

Kako vrniti življenje dvorcu Gutenbuchel

Izjemna krajinska in arhitekturna dediščina večji del še sameva

Ko se vozimo po urejeni cesti s pločnikom in stezo za kolesarje iz Šoštanja do povezovalne ceste Velenje–Topolšica–Zavodnje in Raven pri Šoštanju, ali v obratni smeri, domačine komaj bežno zmoti del nekdanjih pomembnih objektov za kmetijsko proizvodnjo in pomožnih objektov dvorca Gutenbuchel, precej načeti ostanki portala, ki je obeleževal vstopno točko v kompleks dvorca in iz povojnega obdobja zgrajen električni razdelilni transformator. Slika, ki kaj hitro zbledi iz spomina. Obiskovalce iz drugih krajev naše dežele, turiste in krajinarje pa najbrž zmoti to nasprotovanje obeh »komunalnih« znamenj, objektov, ki sta si vsebinsko in funkcionalno tako raznolika. A je pač tako, kot je dal in prinesel čas. Pri Listu smo se odločili, da po letošnjem koronavirusnem času, ki je tradicionalnim prirediteljem »vzel« možnost spomladanske prireditve na dvorcu Gutenbuchel, ki ga pretežno skriva

zdaj že zeleneči gozdni pas, obudimo na svoj, preprosti način to zapuščino prednikov in to razparcelirano pozidano in poraščeno področje parka. Namen je le dobronameran in informativne narave mlajšim ter opomin, da se v tej družbi dogajajo stvari, ki naj bi po naravni poti in širšem družbenem interesu morale doživeti drugačne rešitve (primer vile Široko). Ob zapisu v več delih, ki si bodo sledili vse do poznega poletja, bomo veliko prikazali tudi s fotografijo, ki je v digitalnem zapisu ne bo najedel zob časa, ki pa dela nepopravljivo škodo v naravi in na stavbni dediščini nekdanjega domovanja rodbine oz. dinastije Woschnagg. Gostja rubrike, ki je po mnenju avtorja serije člankov ena kompetentnejših osebnosti ta čas, ki lahko sodijo o bistvu stavbno-kulturne dediščine in o nekdanjih lastnikih, posestnikih, ki so bili dolgo dobo steber razvoja in podjetnosti kraja in pomena tega v širšem prostoru na meji med Štajersko in Kranjsko, **Mateja Kumer**, mag. inž. arh., ki ima posebno pooblastilo družine Woschnagg, da sme uporabljati njihovo rodbinsko ime, si je ob izraženem interesu občinske uprave, župana **Darka Meniha** in podpore širšega občinskega okolja, s svojim izjemnim, tako strokovnim kot ljubiteljskim odnosom do tega ambienta, arhitekturnega izročila, kot tudi do rodbine Woschnaggov, ustvarila dominantno ime v povezavi ohranitve

JOŽE MIKLAVC

in povrnitve blišča tega dvorca, nam je ob novem izzivu za to priložnost povedala: *Arhitekti smo pri svojem delu vedno omejeni na že obstoječe grajene mase v prostoru, zato nikakor ne moremo mimo stavbne dediščine, celo več, poznati jo moramo do potankosti, biti etično spoštljivi do grajenega, da smemo razmišljati o novem. Harmonija in skladnost pravilnih razmerij stavbnih členov, premišljeno izbrana lokacija, red v zasnovi, umestitev bogatih detajlov je vse tisto, kar naredi stavbo lepo in privlačno za človeško oko. Ko pa spregovorijo zidovi, drevesa in življenje okoli dvorca, ki pripovedujejo plemenite zgodbe iz nekega drugega časa, je to preprosto »ljubezen«. Tista iskrena, nesebična, spoštljiva in še kako resnična. Sama sem bila pred dvorec postavljena s posebnim poslanstvom, da smem to ljubezen in ponos Šoštanja deliti z ostalimi. Zgodovina dvorca, parkovne in stavbne dediščine, je izrednega pomena za občino Šoštanj ter njegove prebivalce. Saj je prav poznavanje zgodovine lastnega kraja, poznavanje samega sebe in lastne identitete, torej istovetnosti domačega kraja Šoštanja in najstarejšega trga oz. mesta v osrčju Šaleške doline. Dvorec Gutenbuchel ima bogato zgodovino, šteto od srednjega veka naprej. Zamenjal je veliko lastnikov, vsekakor pa je dvorec*

Dvorec Gutenbuchel sredi vzpetine med Šoštanjem in Ravnam

Foto Jože Miklavc

Umetniško kovani lestenci se niso mogli upreti vandalizmu.

Foto Jože Miklavc

Pogled s terase dvorca na osrednji del zaselka Ravne pri Šoštanju

Foto Jože Miklavc

Del oskrbnega poslojja dvorca je v dobrem stanju.

Foto Jože Miklavc

in mesto Šoštanj najbolj zaznamovala družina Woschnagg. Mesto Šoštanj so popeljali v sam vrh takratne industrije in razvoja. Po drugi svetovni vojni in izgonu te družine iz mesta, je prevzela lastništvo dvorca država

in v denacionalizacijskem postopku nesmiselno razdelila parcele parka dvorca. Odnos glede delitve zemljišč se kaže še danes, ko nekateri posamezniki s pomočjo državnega podjetja brezbržno, brez kančka slabe vesti

in brez kakršnegakoli odnosa do zgodovine trgajo park dvorca na meni nerazumljive torze celote.

Ob znanih, dolgoletnih prizadevanjih Občine Šoštanj, da bi pridobila čim več ohranjenih deležev zgradb in zemljišča okrog, vsaj tistega dela, ki je še v fazi denacionalizacije ali v lasti države, se zdi, da so bili nekateri zainteresirani sposobni in hitrejši pridobiti nekaj zemljišč tega kompleksa, kar pa po mnenju krajinarjev, urbanistov ni nič dobrega za celovitost, urejanje in obnavljanje dela dvorca Gutenbuchel (po domače tudi »Gutenpichel«). V pričujoči predstavitvi stanja stavbne dediščine, urejenih in opuščeni zemljišč, naravnih danosti, lokacije in perspektive za prihodnje čase bomo prikazali zatečeno stanje, posledice in tudi ohranitvene pridobitve. To pa na dokaj poljuden, kar se da razumljiv način, saj je zgodba v povezavi z dvorcem spet še bolj živa, odkar tu združeni akterji, že omenjena podjetnica Kumrova, sloviti florist in podpredsednik evropske zveze Florint Simon Ogrizek ter vrsto malih sodelavcev in akterjev, zbranih okrog Občine Šoštanj ter domačega Turistično-olepševalnega društva in drugi, že več kot pet let občasno skrbijo za projektno oživiljanje dvorca in njegovega okolja. Tudi lanskoletni obisk, ob jubileju Muzeja usnarstva Slovenije Šoštanj, potomcev družine Woschnagg pomeni nov interes, živo povezavo in dostojen spomin na dogajanje v povezavi s prvimi in naslednjimi lastniki Gutenbuchla. Vsem sodelujočim v seriji prispevkov bomo za sodelovanje in pomoč hvaležni, reportaža pa bo tudi odraz prizadevanja, da se na dvorcu sredi naravnega ambienta in okolja morebitne turistične destinacije vrača življenje in ne odneha skrb za dolžno ohranitev. Za zdaj kaže, da država kot lastnik večinskega dela nima dovolj interesa, da bi se vprašanje razrešilo ugodno za lokalno skupnost in mesto Šoštanj že (ali sploh) v doglednem času.

Detajl kovane železne ograje, ki kljubuje rji in času.

Foto Jože Miklavc

DOGODKI IN LJUDJE

145 let Premogovnika Velenje

Premogovnik Velenje je kljub trendom po prehodu v nizko-oz. brezogljivično družbo, ki se nakačujejo v svetu in doma, še vedno pomemben in nepogrešljiv steber slovenske energetike. Deluje že 145 let; v času najvišje proizvodnje je Sloveniji skupaj s Termoelektrarno Šoštanj zagotavljal nemoteno in zanesljivo oskrbo z domačo električno energijo skoraj za polovico potreb Slovenije, danes pa v normalnih pogojih proizvaja tretjino slovenske elektrike, v sušnih obdobjih tudi več, zato je njegova dejavnost ključna za delovanje države.

11. aprila 1875 je bil prevrtan glavni lignitni sloj, vse od takrat smo iz globin Šaleške doline pridobili že več kot 252 milijonov ton premoga. Od začetnih 3.500 ton v letu 1887 se je največji preboj v proizvodnji zgodil v 80. letih minulega stoletja, ko smo v jamo postopoma začeli uvajati mehanizirane odkope in drugo sodobno opremo, s katero smo preslegli odkop 5 milijonov ton premoga v enem letu. Pomembni mejniki v zgodovini Premogovnika so leto 1885, ko se je začelo podzemno pridobivanje premoga, leto 1914, ko so Lappovi nasledniki premogovnik prodali avstrijskemu cesarju, 14 let kasneje je bila zgrajena velenjska termoelektrarna. Leta 1946 je bil ustanovljen Rudnik lignita Velenje kot podjetje

za proizvodnjo lignita, devet let kasneje pa je bilo prvič odkopano več kot milijon ton premoga. Leta 1956 je bila zgrajena prva faza šoštanske termoelektrarne, leta 1987 pa se je začela načrtna ekološka sanacija okolja.

Danes se naša proizvodnja, ki je odvisna predvsem od porabe Termoelektrarne Šoštanj, giblje okrog 3,5 milijona ton letno. Svojo zgodbo gradimo predvsem na tradiciji in lastnem znanju, s tehnološko opremo, ki smo jo razvili sami. Sodelujemo pri nekaterih ključnih razvojno-raziskovalnih projektih, sofinanciranih s strani evropskih skladov, ki podpirajo visok tehnološki razvoj. Naše inovacije so vsako leto med prejemniki najvišjih regionalnih in tudi državnih priznanj. Znanje, izkušnje, tehnologijo in opremo že vrsto let širimo tudi v tujino. Premogovnik Velenje sodi med gospodarske družbe, ki opravlja dejavnost, ki je ključnega pomena za delovanje države.

Ker Premogovnik Velenje sodi med tiste gospodarske družbe, ki opravljajo dejavnost, ki je ključnega pomena za delovanje države, smo svojo dejavnost tudi v teh zahtevnih časih organizirali tako, da zagotavljamo nemoteno proizvodnjo premoga. Kljub temu da smo za zajezitev in preprečevanje širjenja koronavirusa v vseh družbah skupine Holding Slovenske elektrarne sprejeli številne ukrepe, smo letošnji marec zaključili nadpovprečno.

V jami Premogovnika Velenje trenutno delujeta dva odkopa. Z obeh v teh dneh pridobivamo dobrih 13.000 ton dnevne proizvodnje premoga. Na deponiji je trenutno približno 300.000 ton premoga. Doseganje načrtovane proizvodnje premoga je v veliki meri odvisno tudi od pravočasne priprave odkopnih polj, za katere pri nas skrbijo zaposleni na pripravnih deloviščih.

TADEJA JEGRIŠNIK

Operativni plan izdelave jamskih objektov v Premogovniku Velenje je marca znašal kar 775 metrov, kar je bil zelo zahteven načrt. V 23 delovnih dneh smo izdelali 771 metrov novih prog in 10 metrov pretesarb, pri tem pa smo vgradili kar 20.583 segmentov ločnega podpora. Poleg tega smo v odvoznih progah obeh delujočih odkopov izdelali tudi dve sidrni barieri. V navedenem delovnem procesu je bilo udeleženih 278 zaposlenih. Pri tem je treba upoštevati tudi dejstvo, da smo zastavljeni načrt dosegli kljub vsem ukrepom, ki smo jih v Premogovniku Velenje vpeljali zaradi preprečevanja širitve koronavirusa. V Premogovniku Velenje smo več kot 700 metrov novih prog v enem mesecu nazadnje izdelali marca 2012 – takrat smo s 375 zaposlenimi izdelali kar 861,3 metra.

Že danes pa razmišljamo o tem, kaj bomo počeli takrat, ko premogovništva ne bo več, pa naj bo to zaradi pomanjkanja premoga ali zaradi odločitve države o predčasnem zaprtju Premogovnika in Termoelektrarne Šoštanj. Prihodnost vidimo v obstoječih znanjih z visoko dodano vrednostjo, kot so znanja iz rudarstva, elektro- in strojne smeri, konstruiranje, načrtovanje, elektronika, remont, izdelava rudarskih in gradbenih strojev ter opreme. Vsi ti programi so danes na voljo za potrebe Premogovnika, v prihodnje jih bomo skušali uspešno tržiti, kot smo to že počeli v preteklosti. Prihodnost Premogovnika Velenje je odvisna od več dejavnikov, predvsem pa od našega znanja in načina, kako bomo to znanje izkoristili.

SREČNO!

Foto Borut Justin

Pripis uredništva

Takole je priletelo v naše uredništvo iskreno in toplo zapisano in tako tudi objavljamo s pripisom, da se je iz takega kolektiva najbrž težko posloviti.

Berni.

Čudovito te je bilo spoznati, biti tvoj sodelavec, sodelavka, tvoj šef.

Težko je opisati to, kar čutimo, ko smo se v službi vsak dan srečevali in se smejali, malo pokramljali. Vsako jutro se je zaslilo glasno »Dobro jutro« iz tvojih ust, potem malo komentiranja in hop si že bil za svojim potovnikom, kjer si zlagal pisma, pakete in se pripravljali za svoj odhod k strankam, ki so te vsak dan z veseljem pričakovale. Vedno

si našel lepo besedo za vsakega, tudi priskočiti komu na pomoč ti ni bilo težko. Skratka ljudje so te imeli za svojega in zdaj je tega konec.

Če je kdo od nas potreboval pomoč, si bil vselej pripravljen pomagati, ne glede na to, kako je to vplivalo na tvoje delo. Nikoli se nisi umikal. Vedno si bil pripravljen vskočiti, nadomeščati, kak ovinek več narediti, skratka vedno si bil v nizkem startu pripravljenosti.

Naše službeno sodelovanje je tako rekoč prešlo v dobro, iskreno in trdo prijateljstvo, tvoje nesebično razdajanje drugim ti je dajalo energijo in voljo do dela, a hkrati ti je jemalo čas, da bi se posvetil sebi in svojim.

Uživaj v zasluženih penzijah!

Tvoji sodelavci in sodelavke Pošte Šoštanj

Zato, dragi naš Berni, pravijo, da staranje že z rojstvom se prične. Morda za druge res, a premlad si še, da kar tako bi pustil vse in odšel od nas, saj nimaš niti gub preveč in ne vseh sivih las. Že zdaj te vsi pogrešamo, pri srcu si nam bil! Srčno želimo ti le to, da bi se odpočil, da srečo bi si poiskal, miru bi se naučil in da bi kdaj nas obiskal in z nami veselo pokramljaj.

JOŽE MIKLAVC

Proti zaviranju začetka gradnje 3RO so se med prvimi uprli slovenski obrtniki

V dneh, ko se borimo z epidemijo Covid-19 in ko je prihodnost številnih obrtnikov in podjetnikov negotova, je novomeško ekološko Združenje ROVO s tožbo na Upravnem sodišču RS želelo zaustaviti pričetek težko pričakovane 3. razvojne osi, predvsem že po izdaji okoljevarstvenega dovoljenja za del trase Velenje jug–Slovenj Gradec jug (17,5 km).

V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije takšno ravnanje obsojajo in obenem opozarjajo, da obrtniki ter podjetniki Koroške in Savinjsko-šaleške regije 3. razvojno os, strateško cestno povezavo nujno potrebujejo. Predsednik zbornice Branko Meh je ob tem dogodku energično protestiral v imenu velikega dela gospodarstva, združenega v Obrtni zbornici Slovenije. Povedal je:

»Gospodarstvo in tudi prebivalci Koroške ter Savinjsko-šaleške regije že dolgo čakajo na izgradnjo 3. razvojne osi, ki bi omogočila pospešen razvoj območja. To pa pomeni tudi ustvarjanje novih delovnih mest za mlade generacije s tega območja. Zaviranje gradnje tega pomembnega infrastrukturnega projekta se nam zato zdi nedopustno in neokusno.« Tožba združenja ROVA predstavlja dodatno birokratsko oviro, ki bi lahko ogrozila že pridobljeno okoljevarstveno soglasje za odsek Velenje–Slovenj Gradec, ki se izteče junija 2020. Vsakršno zaviranje tega pomembnega projekta je nedopustno. V OZS si obenem želijo, da bo po koncu epidemije Covid-19 izgradnja 3. razvojne osi na prioriteten seznamu vlade. K takšnim metodam zavlačevanja in oviranja že tako predolgih procedur, ki so trajale že domala 15 let, v tej državi nasprotujejo tudi vse občine severozahodnega dela Koroške in Štajerske, vsekakor tudi Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Besni so tudi Korošci, zanje osrednja protagonist župan Občine Ravne na Koroškem Matic Tasič in vodja odbora mladinske civilne iniciative za tretjo razvojno os Matjaž Verhovnik.

Predsednik GZS Branko Meh odločno za čimprejšnji pričetek izgradnje 3RO krak Velenje–Slovenj Gradec

Foto Jože Miklavc

Virtualne razglednice iz Mozirskega gaja

Mozirski gaj bo odprl ukrep, ki bo sprostil čez-občinske meje po vsej deželi

To, kar se dogaja v turizmu in gostinstvu kot vladni zajezitveni ukrepi epidemije SARS CoV-2, bo prizadelo tudi naravne parke, npr. Šaleško jezersko plažo, področje RTC Golte v spomladansko-poletni sezoni, naravni park Logarsko dolino s Solčavskim vred in še posebej park cvetja Mozirski gaj, ki je prav te

dni v čudovitem razcvetu. »Dokler bodo meje med občinami zaprte, ne vidimo nobenega pozitivnega učinka, ki bi nam vsaj delno povrnil jesenska vlaganja v pomladne posaditve,« nam je z obžalovanjem dejal vodja MG in predsednik EHD Darko Bele. »Preživeli smo katastrofalne poplave, točo, sneg na prvi maj, žled, vetrolom, finančne krize, bomo pa prebrodili tudi krizo covid, saj smo uporni in zatreskani v ta naš evropski hortikulturni biser z ljubeznijo do rož in spoštovanjem do obiskovalcev.«

Mozirski gaj je v času, ko bi naj bil v zadnjem aprilskem tednu na široko odprt za ogled spomladanskega cvetja s številnimi manjšimi spremljajočimi dogodki, v polnem cvetenju in v odlični kondiciji. Do začetka predvidene sezone so upravitelj Ekološko

hortikulturno društvo (EHD) Mozirski gaj opravili nujna vzdrževalna dela na objektih (nove strehe in druge obnove v lesu in po-teh) investirali pa so tudi v popolnoma novo zasnovano otroško igrišče, gradnja je še v teku. Zdaj in do odprtja medobčinskih meja, ko bo domnevno park cvetja možno odpreti za javnost (s posebnim režimom ogledov in zagotavljanjem varnih ogledov pred povečano možnostjo okužbe z virusom CoV-19), se postopoma razcveta 200.000 tulipanov in narcis ter več kot 10.000 mačeh v različnih kreacijah posaditev gredic in likov ter tradicionalnega cvetličnega loka. Ves čas do sedaj samo malo vzdržujejo nasade in zelenice. Vreme je letos naklonjeno razcvetu, za prvomajske praznike bo vse v najbujnejšem cvetenju, a tudi še kasneje, saj se posamezne vrste in rastišča tulipanov razcvetajo postopoma in z zamikom. V soboto, 25. aprila, so na FB Mozirskega gaja pripravili virtualno otvoritev in ogled parka, kaj več pa se bo dogajalo očitno ob poletni razstavi, če bodo to omogočale zdravstvene in družbene razmere.

Epidemija je presekala povečano rast števila obiskovalcev na več deset tisoč v minulih treh letih, še posebej zaradi decembrske Božične bajke, ki so jo »uvozili« iz Hrvaške s podjetno Ano Bertič. 42. leto po vrsti pa bo očitno zaznamovano s padcem števila ogledov in izpadom edinega vira dohodka, ki je potreben za vzdrževanje in vsakoletne zasaditve in razstave cvetja.

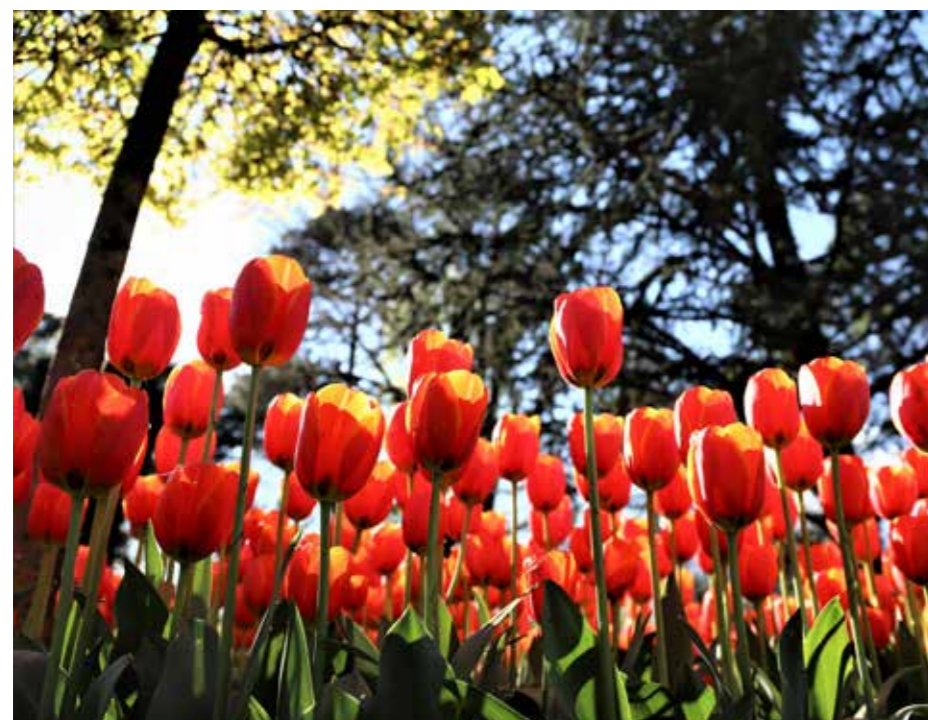
Predstavnica za javnost Maja Horvat je za medije sporočila o dogajanju v ta čas Čarobni pomladi v Mozirskem gaju:

V teh dneh, ko je naša ekipa že tako ali tako pridno delala, saj park tudi brez obiskovalcev zahteva nego in skrb, smo se tako sami s kamero v roki sprehodili po parku in ustvarili video, skozi katerega se boste po parku vsaj virtualno lahko sprehodili tudi vi.

Trenutno smo sicer v dogovorih, da bi Mozirski gaj ob upoštevanju vseh preventivnih ukrepov morda vendarle odprli v bližnji prihodnosti tudi v živo. Če nam to ne bo uspelo, ostaja zasaditev poletnega cvetja pod vprašajem. Vseeno resnično upamo, da vas bomo že v tem ali vsaj naslednjem mesecu lahko povabili na sproščujoč sprehod po našem parku.

V Mozirskem gaju smo sicer z letošnjim letom načrtovali kar nekaj novosti, zaradi trenutnih razmer pa nam vseh ni uspelo speljati. Vseeno smo spremenili grafično podobo parka, naročili tri nove hišice za našo prečudovito Začarano vas, ki zaradi trenutne situacije še vedno čakajo na Hrvaškem. In v Gaj pripeljali tri velika velikonočna jajca, ki smo jih za to veliko noč želeli poslikati in postaviti kot dodatno atrakcijo v parku. Jajca sicer danes že stojijo v Mozirskem gaju, vendar še niso poslikana. Podrli pa smo tudi otroški igrišče, saj bomo zgradili popolnoma novega takoj, ko bo mogoče nabaviti vse materiale – predvidoma sredi maja.

JOŽE MIKLAVC

Mozirski gaj je lep v vseh letnih časih, še posebej pa spomladi.

Foto Jože Miklavc

Barviti lok sredi gaja pravšnji okvir za družinsko sliko

Foto Jože Miklavc

NAŠA DRUŠTVA

Nova iglavca v Gaberkah

V začetku marca, ko še ni bilo prepovedi druženja zaradi ukrepov proti koronavirusu, so člani Kulturnice opravili spomladansko urejanje Gozdne učne poti. Odstranili so nekaj suhih dreves in vej ter posadili dva nova iglavca, in sicer duglazijo in rdeči bor, ki jih je podaril vodja KE Šoštanj GG Nazarje g. Aleš Ocvirk.

Duglazija je eno izmed največjih dreves na svetu, saj lahko zraste do 100 m visoko, deblo pa doseže do 4 m premera. Izvira z zahodnega dela Severne Amerike, v Evropo pa jo je 1827 prinesel David Douglas, po katerem je tudi dobila ime. Sadijo jo zaradi velikih količin biomase, kvalitetnega lesa, lahkega gojenja in ker ni občutljiva na podlubnike. Drevo je po izgledu podobno jelki, po lesu macesnu, iz iglic pa pridobivajo eterična olja.

Rdeči bor je slovenski avtohtoni iglavec, razširjen po vsej Sloveniji, ki zraste do 40 m visoko, doseže do 1 m premera in lahko dočaka starost do 600 let. Je dobro odporen na ekstremne vremenske razmere, nezahteven za rast, vendar občutljiv na škodljivce in bolezni, zato ga ne gojijo v strnjениh sestojih. Ime je dobil po značilnem rumenorjavem lubju v zgornjem delu drevesa. Velik pomen ima tudi v zdravilstvu in mitologiji, kjer je znan kot simbol nesmrtnosti, moči in izpričane resnice. (vir: www.gozd-les.com)

Gozdno učno pot so opremili tudi z novimi gnezdilnicami za ptice pevke.

Urejanje Gozdne učne poti

Foto Mirko Verhovnik

CERKEV

Bogoslužna oznanila – malo drugače

Zaradi epidemije koronavirusa ne moremo napovedati javnih bogoslužnih slovesnosti v mesecu maju. Z zbiranjem v cerkvah bomo začeli takoj, ko bo dovoljeno. Vaša duhovnika tudi sedaj vsak dan mašujeva po vaših namenih, seveda v prazni cerkvi. Svete maše ste lahko vsak dan deležni po televiziji in radiu. Čeravno je to spremljanje nekaj povsem drugega, kot je sodelovanje v sami cerkvi, pa moramo vendar biti hvaležni našim medijskim hišam, ki za to poskrbijo. Bogu hvala za vse to.

Mnogi sprašujejo, kdaj bo letos prvo sveto obhajilo in sveta birma. Ne vemo, je naš odgovor. Takoj ko se bo val karantene sprostil, bomo lahko določili nedelje slovesnosti. Skupaj molimo, da bi to lahko opravili v mesecu juniju, če se bodo šolska in veroučna vrata odprla v mesecu maju.

Takoj ko bo to določeno, bomo izdali župnijsko glasilo MIHAEL. In upamo, da bo to objavljeno že tudi v naslednjem LISTU.

Zaupajmo v Boga v duhu Slomškovihih besed: »Kdor se na Boga zanese, njemu ne spodnese!«

Korajžno naprej!

Vaša duhovnika, Jože in Ivan

Luščenje fižola pri Verhovniku

Družina Verhovnik je v začetku marca člane Kulturnice povabila na luščenje fižola.

Staro kmečko opravilo je bilo včasih precej pogosto, saj so na domačijah sadili veliko več fižola. Družina je med delom prepevala in obujala stare dogodivščine.

Luščenje fižola

Foto Mirko Verhovnik

LISTNO OGLEDALO

Kdor ima rože rad, je vedno mlad

Pri Spodnjem Benku je vse urejeno in razcveteno

Kako lepo je naše podeželje, kako občudujemo okolje in cvetje urejenih domačij, tudi mestnih parkov in hortikulturne ureditve doma in po svetu, povedo številni Slovenci, zagotovo tudi mnogi občani Šaleške doline in občine Šoštanj. Da ne gre le za hobi, je videti v tem času že kamor človek stopi ali se pelje po vaseh, saj ljudje marljivo urejajo okenske police, balkonsko cvetje, manjše in velike skalnjake, vrtičke in posaditve tudi večjih vrtov. Včasih so dejali, kdor ima rože rad, je vedno mlad. V Listu bomo v jubilejnem letu četrto stoletja, ko nam je epidemija kronavirusa vzela priljubljeno velikonočno razstavo v dvorcu Gutenbuchel, poiskali in predstavili nekaj takšnih lokacij in urejenih domov, na katere so lahko ustvarjalci in lastniki zares ponosni. V času, ko so zacvetele mogočne magnolije na ploščadi omenjenega dvorca, je bila tudi večkratna delna pozeba, a so čudovita drevesa nekako le prestala najhujše in lepo cvetela. Precej veliko magnolijo iste ali podobne vrste pa smo imeli čast občudovati pri domačiji Silve in Ivana Stropnika v Florjanu pri Šoštanju. Ob cesti iz Šoštanja v Bele Vode je razveseljevala mimoidoče in se dokaj uspešno upirala jutranjemu mrazu. A kot je dejal Ivan, izučeni ključavničar in večji del svoje delovne dobe poklicni voznik, ki rad podpira ženo pri lepšanju okolja in vrta, jo je ravno toliko oplazilo, da je izgubila tisti najlepši čar. A po posnetku sodeč, je bila še vedno tako lepa kot vsake spomladi. Ko smo si to skozi vsa leta in osrednji del od spomladi do jeseni ogledovali ta dom, je vse kot v škatljici, v poletjih ozaljšana hiša z okenskim cvetjem. Prav gotovo pa bo del vrta, ki ga je Ivan uredil v visoke grede in poimenoval po vnukih Urbanu in Joštu, koristil vsem; menda bosta vanje sejala in sadila prav najmlajša. Da bi skalnjak v času, ko cvetja še ni, npr. ob velikonočnih praznikih, ne deloval preveč pusto, je »freikinstlar«, 61-letni Ivan iz lesnih »cogljjev« oblikoval zajčjo družino, ki pritegne. Urejen in z lesnimi dodatki in okraski je tudi bližnji skedenj, ki bi po mnenju gospodarja že potreboval nekaj obnove. Res lepo urejen in ne manjka dodatkov, ki povedo, da je tu doma skrbna družina. Pri Spodnjem Benku, kot se po domače reče tej prijetni domačiji, bo tako tudi v prihodnje cvetelo, da bo ostal spomin na njihovo poklicno vrtnarko Karmen, ki je že od mladosti sodelovala pri urejanju hortikulture, domov pa se rada vrača v »cvetlični raj«, kot je menil njen oče.

Visoke grede za Urbana in Jošta

Foto Jože Miklavc

Skalnjak je kar oživel od lesenih živali.

Foto Jože Miklavc

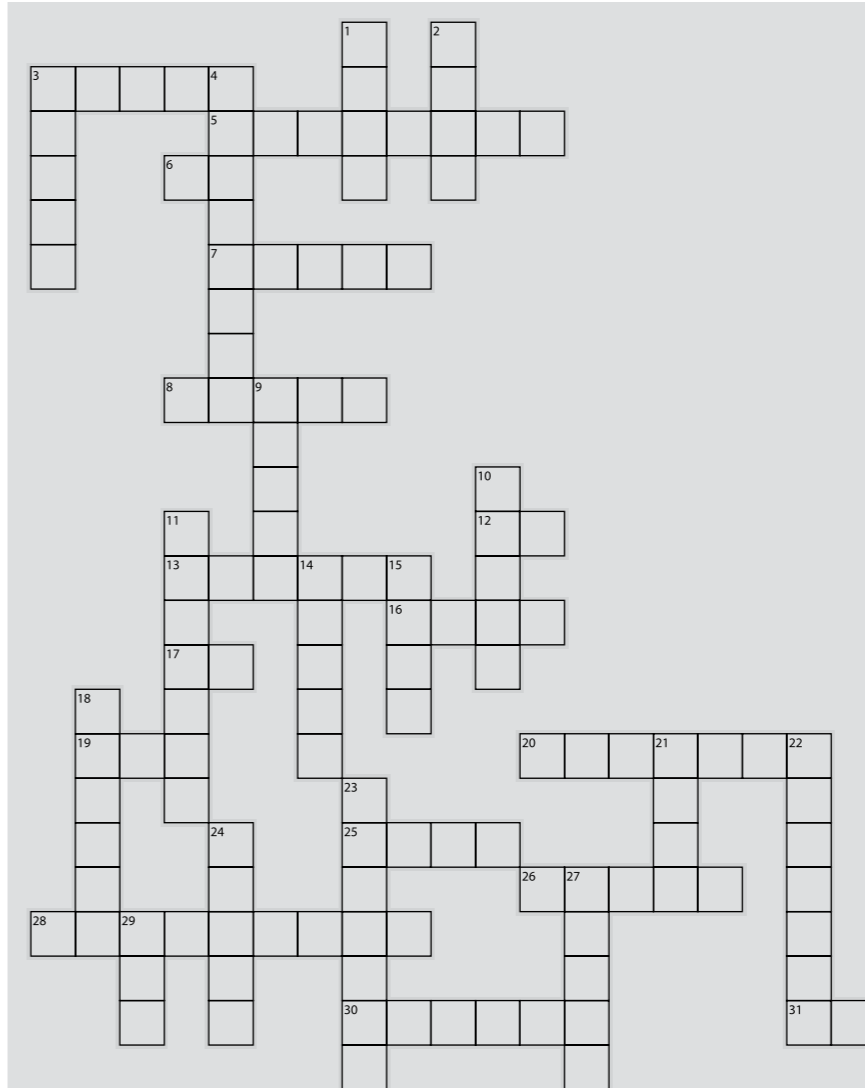
Magnolija v Florjanu

Foto Jože Miklavc

JOŽE MIKLAVC

RAZVEDRILO

AMADEJA KOMPREJ BERCE

VODORAVNO

3. Večja kamnita gmota
5. Trak iz nabojev
6. Nadja Auermann
7. Derivat alkohola
8. Samski moški
12. Eva Irgl
13. Del fotografskega aparata
16. Plast

17. Adam Levine

19. Pomladni mesec
20. Začetnica
25. Era, obdobje
26. Planinska staja
28. Produkt presnove
30. Zdravilna gorska rastlina z rumenimi cvetovi
31. Oskar Lange

	1	3	9			7	5
	2			5	9		
			7				1
					8		
3	6			1			
				7			9
4		1		6		3	
7			5	8			2
		2	4	7	3	5	6

NAVPIČNO

1. Osnovni delec iz skupine leptenov
2. Internetna povezava
3. Nemška znamka vozila
4. Izbrano branje
9. Sladkovodna riba
10. Nasilje
11. Upodabljanje s črtami
14. Rimska preskrba z žitom
15. Rigač, sivko
18. Vohun, ogleduh
21. Naša arheologinja Čremošnik
22. Dolina v italijanskih Dolomitih
23. Naslovljenec
24. Slap pod Okrešljem v Logarski dolini
27. Območje, področje
29. Avstralski ptič tekač

Šale

Na svetu je le en popoln otrok in vsaka mati ga ima.
Na svetu je tudi le en popoln mož in vsaka sosedka ga ima.

***

Mož in žena sta si podobna kot jetra in ledvice.
Moža enačimo z jetri, žensko z ledvico.
Če jetra odpovejo, ledvica odpove.
Če ledvice odpovejo, se jetra povežejo z drugo ledvico.

Vsak moški sanjari o treh stvareh:
Da je tako lep, kot misli njegova mama.
Da je tako bogat, kot misli njegov otrok.
Da ima toliko žensk, kot sumi njegova žena.

Ljubiš enega, poročiš se z nekom drugim.
Tisti, s katerim se poročiš, postane tvoj mož ali žena,
tisti, ki ga ljubiš, postane geslo tvoje elektronske pošte.

FOTOANEKDOTA 2020

Vse je res

JOŽE MIKLAVC

Ko je po odstopu finančnega ministra Andreja Bertonclja 27. januarja 2020 slovenski premier Marjan Šarec pogledal na uro, so bili tesno ob njem zvesti štirje ministri (z leve): Rudi Medved, Karel Erjavec, Boštjan Poklukar in Alenka Bratušek.

Vprašal se je, kaj pa naj zdaj brez denarja. Njegovi vladni partnerji in podporniki so otrpnili, Šarec je razmišljal vso noč, naslednji dan pa se je, odločen, kot je bil, odločil. 29. januarja je odstopil kot prvi minister prve slovenske manjšinske vlade in s

tem zakoličil traso 3. Janševi vladi. Saj, v tretje gre rado. In zdaj gre, kot pač more in mora. Nekdo od politikov je že desetletji nazaj dejal, nikoli več ne bo tako, kot je bilo, ta izrek pa velja tudi prav v tem času. In vse je res! Pa še veliko več.

HUDOMUŠNICA

Avtohtona

SABINA POTOČNIK – ŠPELA

Ena žehta, druga žehta.
Super je, bom pač Pehta.

Namesto solate bom zelišča brala,
namesto košnje se z otroki bom igrala,
pomest pa bo prišel kak stric
in vedet morate, da to ni vic.

Vseh pravil se držim,
perila na terasi ne sušim.

Saj višje sile glave so staknile
in butalsko potrdile:
res se ne spodobi, da na deželi
v lepi prirodi je ob plesnivi fasadi
perilo na paradi!

Ta požrtvovalnost in prijazna navodila
so me resnično pomirila.
Zdaj se bom življenja končno veselila.

Brat pa naj le bratu grabi
in sproti naj pozabi,
kaj bo ob zadnji uri
vlekel skozi svoje duri.